

Pedagogisch Beleidsplan

Samen werken aan een veilig pedagogisch klimaat

KINDERDAGVERBLIJF & BSO ONDER DE BOOMPJES

Voorwoord

Kinderdagverblijf (hierna te noemen: KDV) "Onder de Boompjes" heeft 4 stamgroepen.

Om te beginnen met **de babygroep: onze piepjonge muisjes**. Op de groep van de piepjonge muisjes is plek voor in het totaal 12 baby'tjes van 2 tot 15 maanden. Aansluitend bij onze babygroep hebben we onze huiskamer. Op de huiskamer maken we plek voor maximaal 3 baby'tjes van de dag. Dit is een splitsing van onze babygroep wat wil zeggen dat we dus niet 3 extra baby'tjes opvangen, maar 3 van de 12 kindjes splitsen naar een kleinere ruimte. We kiezen ervoor om hier de allerkleinsten van de dag op te vangen. Hier kunnen ze de start maken en wennen aan het aanwezig zijn op een kinderdagverblijf. De huiskamer geeft daarin ook echt het gevoel van thuiskomen. Een kleine ruimte, met weinig prikkels waar de ontwikkeling van deze allerkleinsten gestimuleerd kan worden.

Vanaf de piepjonge muisjes stromen de baby's door naar **de dreumesgroep: de lieve rupsen**. Op de groep van de lieve rupsen is plek voor 16 dreumesen van 15 tot 30 maanden. Op de dreumesgroep wordt de start gemaakt met het wennen aan een dagritme. Een dreumes leert nu als geen ander wat hij moet doen om zijn doel te bereiken. We doen dit door veel te herhalen en op dezelfde manier te doen. Het laagdrempelig kennismaken met een dagritme en wennen aan structuur kan worden gestart!

Daarna stroomt een dreumes door naar **onze peutergroep: de fladderende vlinders**. Op de groep van de fladderende vlinders is plek voor 16 peuters. De peuters starten bij ons vanaf 30 maanden tot 48 maanden. Het dagritme is nu een belangrijke rode draad door de dag heen. De dag wordt samen gestart en ieder ontwikkelgebied komt gedurende dag aan bod. Van spelen in het bos tot peuterdans op de peutergroep komt het dagelijks aan bod!

Mocht er extra aandacht nodig zijn op de ontwikkeling van een peuter kan er met (of zonder) een VE indicatie vanuit het consultatiebureau doorgestroomd worden naar onze **VE groep: de boskabouters**. Op de boskabouters hebben we iedere ochtend van 8:30-12:45, in het totaal, plek voor 16 kinderen die net wat extra aandacht nodig hebben op verschillende ontwikkelgebieden.

De dreumesgroep start op, daar worden de kinderen die verlengde opvang afnemen gebracht en /of gehaald dit geldt voor de tijden 07:00-07:30 en 18:00-18:30. Op de dreumesgroep staan maximaal 3 leidsters gedurende de dag van 7:30 tot 18:00. Hierdoor zal er altijd een mentor aanwezig zijn. De baby- en peutergroep draaien dagelijks van 7:30-18:00. Op beide groepen is er dagelijks een leidster aanwezig van 7:30-18:00. De tweede leidster komt vanaf 8:00 en een mogelijke derde leidster vanaf 8:30. Door op iedere groep een zogenoemde mentor van de dag te hebben van 7:30-18:00 hebben de kinderen altijd hun vaste gezichten.

Contact is eenvoudig en vindt plaats via "hele korte lijntjes". Daarnaast kennen wij alle ouders bij naam, want wij hechten veel waarde aan een goed ouder-leidster contact. Wij zijn ervan overtuigd dat op deze manier alle kinderen de aandacht, rust en warmte krijgen die ze verdienen.

Door bovengenoemde inzet van de leidster zorgen wij ervoor de wettelijke bepalingen over het aantal leidsters per leeftijdsgroep waarborgen. Hierbij maken wij altijd gebruik van de BKR rekentool van de Rijksoverheid op <https://1ratio.nl/bkr/#/> (Rijksoverheid, z.d.).

Concreet betekent dit dat kinderen in de leeftijd van:

- 0 tot 1 jaar: 1 leidster per 3 kinderen
- 1 tot 2 jaar: 1 leidster per 5 kinderen
- 2 tot 3 jaar: 1 leidster per 8 kinderen
- 3 tot 4 jaar: 1 leidster per 8 kinderen

Bij eventuele (incidentele) samenvoegingen zorgen wij altijd dat de richtlijnen van de Rijksoverheid gewaarborgd worden.

Wij zijn gesitueerd in een brede school genaamd De Verrekijker (zie bijlage 4 voor onze plattegrond). In deze brede school zit er een dagbesteding van Dichterbij waar kinderen met een beperking opgevangen worden. Er zit een basisschool de ST. Josef en ook onze BSO is gevestigd in De Verrekijker. Dat betekent dat er voor alle kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar opvang geboden kan worden.

Deze brede school is gelegen in een heel mooie bosrijke, dus groene omgeving. Achter ons pand ligt kinderboerderij Buitengewoon waar wij regelmatig (bijna dagelijks, maar zeker wekelijks) een uitstapje naar toe maken.

De omgeving is auto luw. Auto's parkeren op het parkeerterrein aan de voorzijde van ons gebouw en er rijden dus geen of nauwelijks auto's (alleen bestemmingsverkeer) om het gebouw heen.

Inhoud

1. Voorwoord.....	0
2. Inhoud.....	3
3. Inleiding.....	5
4. De vier competenties.....	6
4.1 Het bieden van emotionele veiligheid.....	7
4.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie.....	8
4.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.....	9
4.4 Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.....	9
5. Sociaal-emotionele ontwikkeling.....	11
6. Lichamelijke ontwikkeling.....	14
7. Zintuiglijke ontwikkeling.....	15
8. Taalontwikkeling.....	15
9. Ophalen en wegbrengen bij Onder de Boompjes.....	16
9.1 Wennen.....	16
9.2 Hechting.....	16
9.3 Spelen bij Onder de Boompjes.....	17
9.4 Ophalen bij Onder de Boompjes.....	17
9.5 Wegbrengen en ophalen bij Onder de Boompjes tijdens Corona.....	17
10. Ruimte en spelmaterialen.....	18
10.1 Inrichting van de huiskamer.....	18
10.2 Inrichting van de ruimte op de babygroep, leeftijd 0 - 2 jaar.....	18
10.3 Inrichting van de ruimte op de peutergroep, leeftijd 2 - 4 jaar.....	18
10.3.1 De speelplekken;.....	19
10.4 Slaapkamer.....	20
10.5 Verschoonruimte.....	20
10.6 Buitenspeelplaats.....	20
10.6.1 buitenbedjes.....	20
10.7 Spelmaterialen.....	21
11. Spelactiviteiten.....	22
11.1 Vrijheid.....	22
11.2 Voorbeelden van activiteiten.....	22
11.3 De thema's.....	22
12. Bijzondere activiteiten.....	23
12.1 Babymassage.....	23
12.2 Peuterdans.....	23

13. Dagritme en dagindeling.....	25
13.1 Roosters medewerkers en beroepskracht-kind ratio;.....	25
13.2 Dagindeling.....	25
13.3 Activiteitenprogramma.....	26
13.3.1 Aanpak.....	26
13.3.3 Thema's Dikkie Dik en Beer.....	26
13.3.4 Thema keuze.....	27
13.5 Dagritme babygroep.....	27
13.6 Dagritme peutergroep.....	28
13.7 Dagritme VVE.....	29
14. Personele inzet.....	30
14.1 ruildagen.....	30
14.2 extra opvang.....	30
15. Kind volgsysteem & mentorschap.....	31
16. Het 4 ogen principe beleid.....	32
17. Het verlaten van de stamgroep.....	33
18. Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach.....	34
19. Stagiaires.....	35
20. Tot slot.....	37
Bijlage 2. Persoonlijk ontwikkelplan BBL stagiaires.....	42
Bijlage 4. Plattegrond.....	44

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan is een dynamisch document waarin wordt beschreven wat onze werkwijze is op de werkvloer, hoe we handelen en waarom we op deze manier werken. We hebben het in dit plan over ons pedagogisch handelen, inrichten van de ruimtes en duidelijke randvoorwaarden scheppen. Daarbij volgen we altijd het RI, waarin de richtlijnen ten aanzien van gezondheid en veiligheid omschreven staan.

We willen ouders en kinderen het volgende garanderen:

Veiligheid: Dit doen we door privacy van ouders en kinderen te waarborgen (privacyreglement), voorspelbaar te zijn in onze gedragingen, structuur te bieden (sociaal emotioneel), en door te zorgen dat de ruimtes en materialen voldoen aan eisen van GGD en brandweer (fysieke veiligheid).

Stimuleren: Dit doen wij door de eigenheid van ouders en kinderen te respecteren en mogelijkheden/ruimte te bieden om kinderen in eigen tempo en op hun eigen manier te laten ontwikkelen.

Pedagogische onderbouwing: Dit realiseren we door als leidsters op de hoogte te blijven van nieuwe pedagogische inzichten (vakliteratuur). Door steeds bewust te blijven van onze pedagogische doelen (teamvergaderingen) en door daadwerkelijk toe te passen wat in het pedagogisch werkplan staat beschreven (afspraken).

Een warme plek voor hun kind: Elk kind en elke ouder is voelbaar welkom, men wordt gezien, de leidsters houden van kinderen om wie ze zijn en niet om wat ze kunnen/doen of van wie ze zijn (onvoorwaardelijk). Hierbij zijn wij als leidsters attent op wat we zelf meebrengen aan ervaring uit eigen jeugd en mogelijk daar aan gekoppelde oordelen, overtuigingen of gewoontes. De leidsters stellen zich neutraal op, en bevechten actief oordelen.

Al deze aspecten zijn als een rode draad terug te vinden door de volgende hoofdstukken heen:

- Ophalen en wegbrengen
- Ruimte en spelmateriaal
- Spelactiviteiten
- Organisatie en dagindeling
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Lichamelijke ontwikkeling
- Zintuiglijke ontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Creativiteit
- Slotwoord

1. De vier competenties

Dit hoofdstuk staat centraal voor de vier pedagogische basiscompetenties die altijd voorop staan in de kinderopvang. Het Nederlands kabinet zet in op het verhogen van de pedagogische kwaliteit. Iedere kinderopvang, zo ook wij, is verplicht om dit in hun pedagogisch beleidsplan vast te stellen. Als professionele medeopvoeder leveren onze pedagogisch medewerkers een belangrijke bijdrage aan de opvoeding van jullie kind(eren). Wij zijn er onder andere op gericht om de optimale ontwikkeling van jullie kind(eren) tot zelfstandige individuen te stimuleren. Hieronder zoomen we verder in op de vier bijbehorende pedagogische competenties.

1. Emotionele veiligheid
2. Sociale competentie
3. Persoonlijke competentie
4. Overdracht van normen en waarden

Met deze competenties, genoteerd in de wet Kinderopvang en beschreven door Marianne Riksen Walraven staat onze werkwijze in zijn kracht. Het uitgangspunt voor ons is dat als de vier basisdoelen bij Onder de Boompjes worden behaald, de ontwikkeling van jullie kind(eren) rustiger en gunstiger zal verlopen.

Korte voorbeelden:

Ophalen en wegbrengen:	competenties 1 en 2
Ruimte en spelmateriaal:	competenties 1,2,3 en 4
Spelactiviteiten:	competenties 1,2 en 3
Dagindeling en organisatie:	competenties 1,2,3 en 4
Sociaal-emotionele ontwikkeling:	competenties 1,2,3 en 4
Lichamelijke ontwikkeling:	competenties 1 en 3
Zintuiglijke ontwikkeling:	competenties 1 en 3
Taalontwikkeling:	competenties 1,2 en 3
Creativiteit:	competenties 1 en 3

4.1 Het bieden van emotionele veiligheid

WAAROM

- ↳ Ontwikkeling van hun eigenwaarde
- ↳ Ontwikkeling van hun zelfvertrouwen
- ↳ Ontwikkeling van vertrouwen het ene kind in het andere kind

WAT

- ↳ Kinderen moeten het bij ons lekker naar hun zin hebben
- ↳ Kinderen moeten allemaal door ons gezien worden
- ↳ Zien wanneer een kind (onbewust) onze aandacht nodig heeft
- ↳ Veiligheid bieden
- ↳ Vertrouwde omgeving met behulp van vaste gezichten

HOE

- ↳ Sensitieve responsiviteit
  - ↳ Sensitief = het oppikken van signalen
  - ↳ Responsief = het adequaat reageren
- ↳ Wij volgen het initiatief van het kind tijdens de interactie wij met ze hebben
- ↳ Wij maken contact met alle kinderen van onze groep door ze aan te kijken
- ↳ Wij geven kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
- ↳ Wij hebben aandacht voor de signalen van alle kinderen
- ↳ Wij laten merken dat wij de signalen van kinderen zien of horen
- ↳ Wij reageren op het juiste moment op de signalen van de kinderen
- ↳ Wij helpen kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
- ↳ Wij gaan door op de inhoud van wat het kind zegt
- ↳ Er bestaan geen lastige kinderen, wel inflexibele Pedagogisch Medewerkers

4.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie

WAAROM

∪ Om in de huidige maatschappij goed te kunnen functioneren is het hebben van sociale vaardigheden en competenties van levensbelang

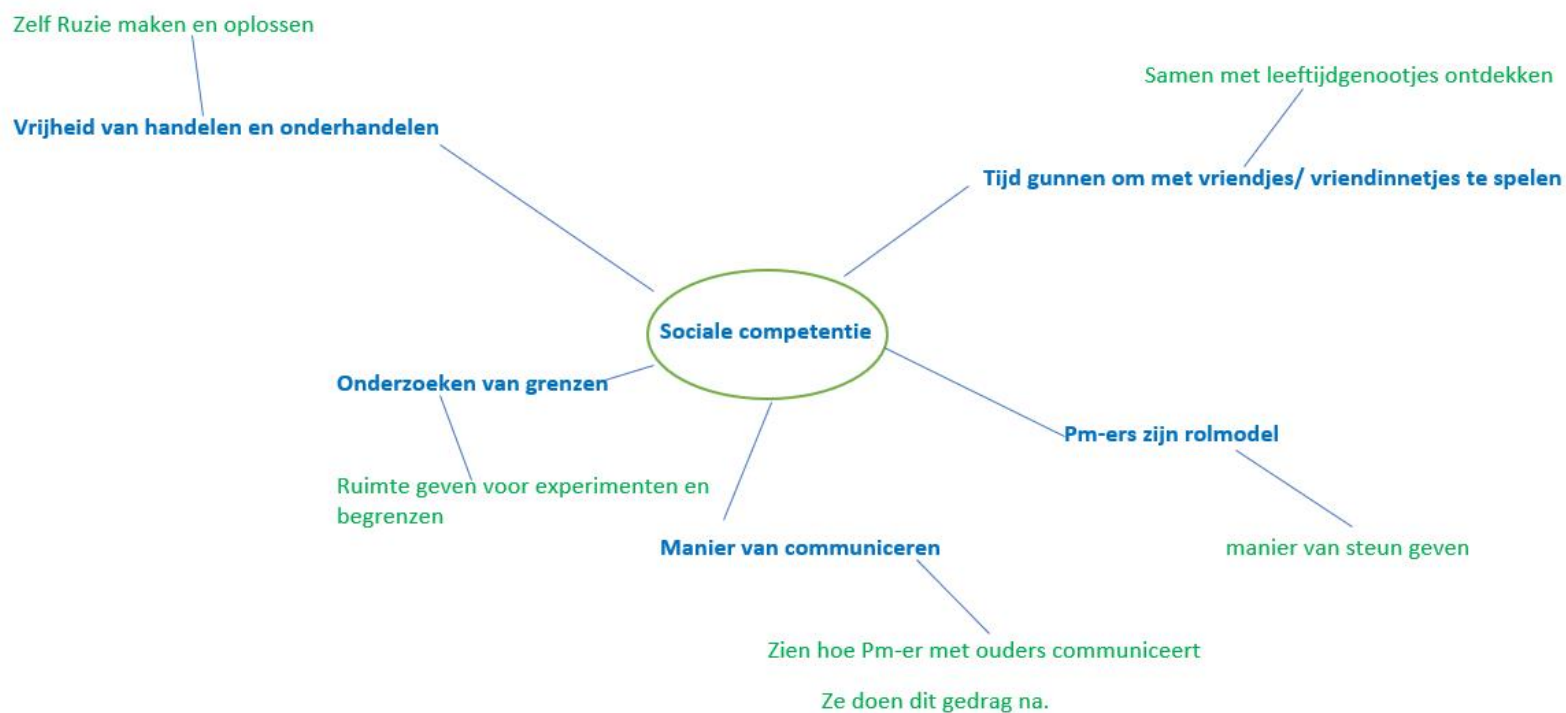
WAT

- ∪ Samenwerken
- ∪ Naar elkaar luisteren
- ∪ Delen
- ∪ Om de beurt doen
- ∪ Een ander kind iets geven
- ∪ Helpen
- ∪ Troosten
- ∪ Knuffelen
- ∪ Een complimentje geven

HOE

- ∪ Wij geven zelf het goede voorbeeld
- ∪ Door onszelf te blijven scholen als pedagogisch medewerker
- ∪ Door oog te hebben voor de (positieve) interacties tussen kinderen onderling
- ∪ Daarover de kinderen te complimenteren, aan te moedigen, stimuleren
- ∪ Onze kinderen met elkaar te laten spelen

Figuur 1 Overzicht van de sociale competentie

4.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie

WAAROM

- ↳ Er worden aan de kinderen steeds meer eisen gesteld
- ↳ Wij willen ze graag goed voorbereid naar de basisschool laten gaan
- ↳ Brede ontwikkeling is belangrijk

WAT

- ↳ Ontwikkelingsstimulering van 0 tot 12 jaar
- ↳ Sensomotorische ontwikkeling
- ↳ Spraak en taal ontwikkeling
- ↳ Cognitieve ontwikkeling
- ↳ Sociaal emotionele ontwikkeling

HOE

- ↳ Door de kinderen zelf de ruimte te geven om te spelen en te ontdekken waar we ze duidelijke kaders geven. Bij ons kunnen ze spelend leren en ontdekken

Figuur 2 Overzicht van de persoonlijke competentie

Complimenten geven

4.4 Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken

WAAROM

- ↳ Kinderen ontwikkelen een persoonlijk geweten op basis van het groepsgeweten, waarbij de groepsdynamica het belangrijkste leerproces is
- ↳ Ieder kind wil er graag bij horen

WAT

- ↳ Geschreven en ongeschreven regels
- ↳ Cultuur
- ↳ Elk systeem heeft eigen normen en waarden (thuis kan het anders zijn dan in de kinderopvang).

HOE

- ↳ Wij bieden een duidelijke dagelijkse structuur
- ↳ Wij stellen duidelijke grenzen
- ↳ Wij maken op een goede manier duidelijk aan de kinderen wat er van hen verwacht wordt en wij zorgen ervoor dat ze zich daaraan houden
- ↳ Wij zijn consequent, respectvol en doortastend

5. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Competenties 1, 2, 3 en 4

Proces

Zodra we het hebben over ontwikkeling, spreken we over een proces. Een zwangerschap is een proces. Dit proces laat zich niet versnellen of vertragen, het blijft in de meeste omstandigheden een proces van 9 maanden. Wel kunnen we de omstandigheden waarin dit proces plaatsvindt zo gunstig beïnvloeden: let op verslaving, stress, trauma's, etc.

Er zijn in het proces van de sociaal-emotionele ontwikkeling een aantal aspecten die zich niet eerder laten stimuleren dan op het moment dat het daadwerkelijk aan de orde is: de ontwikkeling van een kind. Een goed voorbeeld is: de ontwikkeling van het geweten. Een kind van nog geen twee dat een huilende baby aait als het huilt, bootst gedrag na, of heeft er succeservaring mee. Van echte inleving kan nog geen sprake zijn, het is nog volop bezig zijn eigen ik te ontdekken. Het kind van die leeftijd dat bijt, kan zich dus ook niet inleven, omdat de ontwikkeling gewoon nog niet zo ver is. Het kind in de ik-fase experimenteert gewoon met de ervaring: 'Ik doe iets en er gebeurt iets', 'Ik heb invloed'. Er moeten gewoon eerst een aantal processtappen gezet zijn en dat proces kan qua tijdsduur per kind sterk verschillen.

Wat we wel kunnen doen is de omstandigheden zo gunstig mogelijk maken. Een uitermate belangrijk aspect voor een gunstige sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind is.

Zelfvertrouwen/eigenwaarde

Voor het begrip zelfvertrouwen en eigenwaarde bestaan veel beelden en definities, oppervlakkig en met diepgang, waarbij de een gaat over hoe zelfvertrouwen/eigenwaarde zich laat zien in gedrag, de ander over waar het begint binnenin het kind.

Wij richten ons als leidsters op het laatste. Zodra wij een kind laten ervaren dat het prima is zoals het is, het in eerste instantie gaat om wat het kan of hoe het zich gedraagt, zijn we een heel eind op weg.

Kinderen kunnen hele heftige en minder heftige emoties hebben.

Kinderen zijn impulsief of voorzichtig.

Kinderen hebben aanleg om iets specifiek vlot te leren, of moeten er soms meer moeite voor doen om dingen te leren.

Kinderen brengen een hoop ervaring, en voorbeeldgedrag mee uit allerlei omstandigheden die we kennen. Kinderen bevinden zich in een bepaalde fase in hun ontwikkelingsproces, en dat kan korter of langer duren. ....

En dat is allemaal goed en wordt verwelkomd zoals het is. Dat stralen we uit naar de kinderen om het zelfvertrouwen zo gunstig mogelijke ontwikkelomstandigheden te geven. Het is veilig op het KDV, er zijn geen oordelen, slechts waarnemingen. Naar aanleiding van wat we waarnemen kunnen we kinderen nieuwe oplossingen bieden in gedrag als dat wenselijk is voor zijn/haar welzijn en dat van de andere kinderen.

Groepsopvang

Jonge kinderen in de groepsopvang, zien veel gebeuren, maken soms deel uit van gebeurtenissen, waar ze qua ontwikkeling nog niet veel mee kunnen, vooral in sociaal opzicht. Door de persoonlijke ontwikkeling van kinderen goed in de gaten te houden, goed in te schatten waar ze zitten op sociaal-emotioneel gebied kunnen we ze veiligheid bieden.

Veiligheid geeft vertrouwen, en dat is weer een gunstige omstandigheid voor zelfvertrouwen en eigenwaarde. Dit doen we door het aangeven van grenzen.

Grenzen ruimtelijk

Voorbeeld: We leggen een baby niet in de bouwhoek naast een zware blokkentoren met bouwende dreumesen en/ of peuters, maar in de hoge box, of in de grond box. Kortom, we richten onze ruimte erop in.

Grenzen zintuiglijk

Er zijn grenzen aan wat een baby op zintuiglijk gebied kan verwerken qua prikkels. We zorgen voor een rustige plek binnen het KDV. Er zijn ook grenzen aan wat een dreumes zintuiglijk kan verwerken, aan huilende baby's bijvoorbeeld. Hiervoor is onze huiskamer ook uitermate geschikt.

Grenzen fysiek

Stoeien, ravotten, knuffelen, kliederen, herrie maken, verkleden, gooien, emoties als blijheid, boosheid en verdriet uiten... Prima! Stoeien kan vechten worden... Dan kan het de ruimte en veiligheid van de ander beperken, en daar ligt een grens. Vrijheid blijheid, maar de vrijheid houdt op waar het de vrijheid van een ander beperkt. Hier komen we bij de grenzen die we niet uitsluitend met de inrichting kunnen bewerkstelligen, maar die aangegeven en gecommuniceerd moeten worden met de kinderen, voordat en zodra ze er overheen gaan.

Grenzen aangeven

Wij geven de kinderen grenzen aan die past bij de fase van hun sociaal- emotionele ontwikkeling. Dat betekent, dat het voor ons bijvoorbeeld in de ik-fase, omgaan met emoties, taalontwikkeling, gewetensontwikkeling, het op het KDV het allerm minst vanzelfsprekend is, bij een kind 'inleving' te verwachten. De ontwikkeling tot vier jaar speelt zich voor de meeste kinderen nog vooral af op het emotionele deel, en voorzichtigjes aan op het sociale. Veel kinderen van die leeftijd vangen nog meer op van lichaamstaal, dan van het verbaal... Er zijn een aantal richtlijnen die we volgen bij het aangeven van grenzen:

- We zijn als leidster eerlijk en echt. We spreken in de ik-vorm. We leggen niet bij het kind neer, wat van ons is. (Bijvoorbeeld: irritatie gekleurd door eigen jeugdervaring met bijbehorende oude emotie) Onze taal en lichaamstaal komen overeen. (Duidelijkheid)
- We passen ons verbaal aan bij de ontwikkeling van het kind. *
- We maken contact op ooghoogte en houden eventueel de handjes even in onze handen, om 'over te komen'. We noemen een kind bij de naam. We geven en vragen hiermee onverdeelde aandacht.
- We geven met grenzen nooit angst of schuldgevoelens (inlevingsvermogen!) mee aan het kind, we zijn gewoon duidelijk met 'nee' of 'stoppen' o.i.d., we bieden een uitweg door het geven van mogelijkheden voor een andere activiteit t.b.v. hetzelfde doel. (Bijvoorbeeld even samenslaan op een trommel i.p.v. op het andere kindje, om boosheid te ontladen.) We benoemen altijd eerst het gevoel (erkenning) van waaruit gedrag ontstond (valideren).
- Soms moeten we een kind even weghalen uit een situatie die te veel verleidt om over grenzen te gaan (time-out). Dit vertellen we neutraal aan het kind, vooraf, tegelijkertijd of nadien.
- We zijn consequent, dat vermindert de prikkel om grenzen steeds op te zoeken, geeft rust en veiligheid, kinderen kunnen zich veilig concentreren op hun spel. De grenzen zijn gewaarborgd, ook de grenzen dus die mogelijk een ander kind bij hem wil overschrijden... Veiligheid!
- Onderhandelen doen we niet, dan zijn we bezig met 'macht' i.p.v. 'kracht'. Onderhandelen werkt met voorwaarden, is voorwaardelijk. De kinderen krijgen onvoorwaardelijk onze steun, ook al is dat soms niet leuk. Kinderen krijgen altijd van ons wat ze nodig hebben, niet altijd wat ze willen.

*Kinderen pikken kernwoorden op uit zinnen om op te reageren, die kernwoorden hebben ook vaak een klemtoon. Bij 'dit mag niet' wordt gereageerd op mag, dat was juist niet de bedoeling. We gebruiken ontkenningen bij voorkeur solitair: Nee, of we gebruiken woorden als stoppen met... We houden bij het grenzen stellen de zinnen kort en voorkomen dat we ons aan het verdedigen zijn waarom iets niet mag... Natuurlijk blijven we ons ook hierbij de vraag stellen: Waarom doen we het zo? En kan het ook anders?

Omgaan met emoties.

Baby's en peuters zijn gevoelig voor emoties. Zijn de emoties niet van zichzelf, dan pikken ze het wel op van een ander. Ze kunnen het nog niet altijd verwoorden en kunnen ook nog niet altijd scheiden wat van henzelf is en wat niet. Het ene kind is gevoeliger dan het andere voor omgevingsruis, maar allemaal zijn ze gevoelig. Om zelfvertrouwen te ontwikkelen is het ook nodig te leren wat van jou is en wat niet, te leren dat je er mag zijn met je emoties, er een veilige manier is om ze te ontladen. Binnen de activiteiten van de rechterhersen helft (o.a. creativiteit, rollenspel en muziek/beweging) zijn er mogelijkheden, maar peuters hebben voornamelijk fysiek de behoefte om te ontladen. Het liefst in een 'emotie-schone' omgeving, bijvoorbeeld in de buitenlucht. Buitenspelen, rennen, natuurbeleving neemt dan ook een grote plaats in op het KDV. Binnen leveren we als leidsters onze bijdrage aan een 'emotie-

schone' omgeving door onrust thuis te laten of buiten het werk te ontladen. Als leidsters tonen wij de professionaliteit om onvrede van elders e.d. in de wachtkamer te zetten zodra we met de kinderen werken.

De kinderen leren we dat emoties golven zijn die ook weer wegebben, ze hebben even tijd en aandacht nodig. Ze horen erbij en krijgen op de juiste manier aandacht. We benoemen ze.

We houden als leidsters er rekening mee dat een dergelijke golf zich opgebouwd kan hebben buiten het KDV. We geven de kinderen middelen aan om deze golf ruimte te geven die het nodig heeft, tot hij wegebt. (Buiten, bewegen, muziek, schilderen, etc.) We hoeven niet per se altijd te weten hoe die golf tot stand kwam, we gaan er gewoon mee om. (Privacy, veiligheid) Wij signaleren, registreren.

Emoties benoemen

Door emoties te benoemen: 'Ik zie dat jij boos bent?' 'Klopt dat?', ook in het bijzijn van andere kinderen, als iets heel gewoons zoals je veters die los zitten, leren kinderen wat bij hen hoort en wat bij het andere kind. Het kind dat getuige is van andermans emotie is (bewust of onbewust), kan dan goed bij zichzelf blijven. Geen ruis! Dit geldt ook voor ons als leidsters, je teen stoten, flesje borstvoeding uit je handen laten vallen, een onredelijke ouder... het geeft allemaal emoties. Beter even benoemen naar de kinderen dan met een zwarte wolk blijven rondlopen: 'Het is van mij... ik ben even boos, en jij bent blij en dat is goed.' Het is zo weer over bij mij.' (de golf) De kinderen even bij een andere leidster laten en zelf even was vouwen ofzo... Vervolgens melden dat het weer over is. Zo leren we dat er niets mis is met emoties.

Conflicten

Ondanks de groepsregels 'niet slaan', 'niet afpakken' e.d., komen conflicten natuurlijk voor. We begeleiden bij conflicten tussen jonge kinderen en kinderen van ongelijke leeftijd, totdat we er nagenoeg zeker van zijn dat ze de sociale vaardigheden ervoor bezitten om het zelf op te lossen, of zich voldoende bewust zijn van de groepsregels. Ook dan observeren we nog, maar vanaf de zijlijn. We weten dat we niet vanzelfsprekend 'inleving in anderen' kunnen verwachten bij jonge kinderen (ontwikkelingsproces!), en het heel natuurlijk is dat emotie omgezet wordt in beweging. Aan deze behoefte komen we op allerlei manieren tegemoet: springen, rennen, trommelen, timmeren etc. Hiermee voorkomen we onterechte succeservaring in een conflict. (Heeft een kind dat toevallig erg temperamentvol, snel, sterk, verbaal vlot of slim is ook meer rechten?) We leren de kinderen actief het begrip 'om de beurt'. Is een kind uitgespeeld met bijvoorbeeld het felbegeerde speelgoed, dan brengt hij het naar het kind dat moest wachten. We geven een kind dat teleurgesteld is omdat het nog niet aan de beurt is, ruimte en gelegenheid om even teleurgesteld te zijn omdat het nog niet aan de beurt is, totdat het weer zakt. We geven dit kind met zijn gevoel erkenning. Gaat het toch een keertje mis, wordt er geslagen buiten ons gezichtsveld, dan krijgen beide kinderen de gelegenheid om even apart van elkaar de gebeurtenis te verwerken, zonder waardeoordeel, maar met duidelijkheid over wat wel mag! (Bijvoorbeeld: hulp vragen).

We stimuleren 'samen spelen, samen delen' maar weten dat er maar een kind tegelijk dat ene rode brandweerautootje kan besturen uit die grote emmer met autootjes. Samen spelen is erg vaak 'om de beurt'. We geven hier veel aandacht aan. Het is veilig te weten dat jij ook aan de beurt komt. Door een begin te maken met gezelschapsspelletjes, leren we kinderen om te gaan met winnen en verliezen. Van een conflict leren kinderen over hun eigen verwachtingen en belangen en over die van de ander.

Met zijn allen...

Wij vieren op het KDV ook feesten. Samen iets vieren geeft een gevoel van erbij horen, saamhorigheid, betrokkenheid. Dit is dus ook een belangrijke ervaring binnen de sociaal-emotionele ontwikkeling. Rituelen geven een gevoel van veiligheid, ritme. Naast de rituelen in het klein (slaapritueel) komen dus ook de grotere rituelen aan bod. Verjaardagen, feestdagen, ze komen allemaal langs. Met het vieren van de verjaardagen, (feestmuts, verjaardagstoel, toezingen, middelpunt zijn, trakteren e.d.) worden kinderen in het zonnetje gezet, leren ze anderen in het zonnetje te zetten om wie iemand is. Er is geen vaardigheid nodig om je geboortedatum te passeren toch?

Contact met lichaam

Kinderen maken een lichamelijke ontwikkeling door en ook dat is een proces waarin kinderen iets pas kunnen doen zodra ze eraan toe zijn. Hoe dit proces zich ontwikkelt, en in welke tijdsduur, kan sterk per kind verschillen. Het is voor ons leidsters wel een proces waar je goed zicht op hebt. Elke stap laat zich zien. Als leidsters weten we dat druk blokkeert, en een kind geeft zelf aan wat het kan. Een kind dat goed contact heeft met zijn lijf, weet wat het kan, en dat is een goede graadmeter voor de begeleiding. Het is ook een teken van zelfvertrouwen als een kind zichzelf niet onderschat of overschat. De enige manier om een kind te helpen leren schatten, is het geduldig als vangnet aanwezig zijn bij alles wat het kind aandurft. Een uitdagende omgeving bieden om grenzen te verleggen stimuleert. Dat werkt niet voor ieder kind hetzelfde... Een zichzelf overschattend en impulsief kind kan beter bij zichzelf blijven als er niet te veel prikkels tegelijk zijn. Een zichzelf onderschattend kind kijkt eerst graag toe, oefent graag in alle rust, kan soms licht aangespoord worden, zonder druk uit te oefenen. Bij de laatste twee gaan we ervanuit dat voor ons als leiding helder is, wat het kind qua ontwikkeling kan en we reageren erop.

Grove motoriek

Daar hebben we steppen, ballen, zandspeelgoed en behendigheidsspelen voor. Het merendeel buiten, maak ook in beperktere mate binnen.

Inpandig is er ook een gymzaal aanwezig dus met slecht weer kunnen we ook daarnaar toe uitwijken.

Fijne motoriek

Kinderen maken kennis met fijnere en kleinere constructiematerialen zodra ze interesse tonen. Met knutselen geeft een kind zichzelf wel aan, waar het aan toe is, door langzaamaan meer in detail te gaan werken. Wij bieden de kinderen activiteiten aan waarmee ze hun fijne motoriek kunnen ontwikkelen en daarmee ook hun technische vaardigheden. (Hoe lijm je iets vast, hoe knip je, wat kan ik met een splitpen...?) Ook aan tafel bij het brood smeren, op de wc bij de knoop losmaken wordt geoefend. Zelfredzaamheid geeft zelfvertrouwen, over-bezorgdheid en 'ik doe het wel even' belemmert.

Zindelijkheidstraining

Kinderen zijn thuis vaak gewend om op vaste tijden te plassen (bijvoorbeeld voor het boodschappen doen) Organisatorisch is dat ook gemakkelijk. Toch hebben we liever dat kinderen gaan plassen omdat ze aandrang voelen, dan omdat de klok het zegt, of onze geplande bezigheid. Dit is ook een dringend advies vanuit de fysiotherapie. Een kind leert dan beter naar zijn lichaam te luisteren.

De enige uitzondering is vooraf aan het eet, - en drink moment.

Daarom zullen we alle overige momenten een kind dat naar zijn/haar lichaam luistert, naar het toilet laten gaan zodra het kind de aandrang voelt (ook op een voor ons minder comfortabel tijdstip), niet aansporen om op de wc te gaan zitten, zonder dat het zelf aangaf 'te moeten'.

Tijdens de training zelf volgen we natuurlijk zoveel mogelijk de richtlijnen van de ouders vanwege de duidelijkheid. Lijkt ons een kind nog niet klaar voor zindelijkheidstraining, dan schromen we niet om dit diplomatiek met de ouders te bespreken. Ook in het omgekeerde geval. Wanneer een kind zijn plas en/of ontlasting op onze kinder wc heeft gedaan, stimuleren wij het kind door het te belonen met een sticker. Ieder kind dat zindelijk aan het worden is, krijgt een plaskaart.

7. Zintuiglijke ontwikkeling

Competenties 1 en 3

Contact met onszelf en de wereld om ons heen

Een belangrijke plaats neemt bij ons in: Het stimuleren van het gebruik en de ontwikkeling van de zintuigen. Zintuigen geven ons informatie, plezier, waarschuwingen, contact etc. Vooral de baby's zijn heel erg gericht op het gebruik van zintuigen, bij het contact maken met zichzelf en de wereld. Dat wordt dan nog als een eenheid beleefd. Baby's steken veel in de mond, we volgen de richtlijnen van RIE t.a.v. hygiëne van het babyspeelgoed. We vinden het belangrijk dat de zintuigen zich kunnen blijven ontwikkelen naarmate het kind ouder wordt. Hoewel er cognitieve mogelijkheden bijkomen, blijven zintuigen een onmisbaar onderdeel in het ervaren en de communicatie. De zintuigen staan heel dicht bij het gevoel, en vormen tegenwicht voor het mentale/cognitieve. De zintuigen gaan er, als het goed is, intensief mee samenwerken. Met de zintuigen kun je ervaren, en kinderen leren in eerste instantie door ervaring. We geven de kinderen de ruimte en middelen om te experimenteren binnen de normen van veiligheid. We vragen ouders wel speelkleden die tegen een stootje kunnen aan te doen bij de kinderen en een droog reservesetje mee te geven.

8. Taalontwikkeling

Competenties 1, 2 en 3

De taalontwikkeling begint al bij de geboorte, sommigen zeggen al daarvoor. Het praten tegen baby's in allerlei toonaarden, gevuld met allerlei gevoelens, laat als het goed is baby's taal associëren met iets prettigs, in contact zijn. De woorden die we gebruiken hebben nog geen cognitieve betekenis voor het kind, wel een gevoelsbetekenis.

Baby's

Bij het verschonen en spelen met een baby, vertellen we over alles wat we doen. Dat voegt iets wezenlijks toe in het ervaren van liefde, veiligheid en voorspelbaarheid. De koude billen bij het verwijderen van de vieze maar warme luier is op den duur geen verrassing meer als we steeds vertellen wat we gaan doen. We zingen liedjes voor de baby's en geven als er ruimte is voorkeur aan een slaapliedje boven een muziekdoosje.

Dreumesen en peuters

Voortbordurend op het praten tegen de baby's houden we dit vol gedurende dreumes- en peuterleeftijd. Woorden worden vanzelf gevuld met gevoel en betekenis. Liedjes worden ondersteund met gebaren. Ook bij het verhalen vertellen maken we veel gebruik van gebaren en mimiek. Lichaamstaal is in overeenstemming met het verbale... (duidelijkheid). We leren de kinderen actief slechts woorden en begrippen aan die vervuld kunnen worden met betekenis/ervaring. Aan lege moeilijke woorden hebben kinderen niets.

Er wordt veel gebruik gemaakt van de combinatie woorden-zintuigen. Beelden, gevoelens, klanken, geuren, bewegingen vullen de woorden. Voorlees/prentenboekjes zijn een essentiële ondersteuning. Rollenspelletjes ook. Belangrijk is dat taal geassocieerd blijft met positieve aandacht. We zorgen ervoor dat datgene wat we zeggen de aandacht trekt van het kind, omdat het de moeite waard is om naar te luisteren, qua toon en/of inhoud. Bij het stellen van grenzen, het aansturen of corrigeren zijn we extra attent op duidelijkheid, toonaard, hoeveelheid woorden en het selecterend gehoor van de kinderen naar hun aard, leeftijd/ontwikkeling en meegebracht ervaring. Zie hoofdstuk 6: Grenzen aangeven.

Slecht horende kinderen

Als er bij een kind een probleem is op fysiek gebied m.b.t. het gehoor, laten we ons adviseren door deskundigen in onze benadering naar het kind toe. Deze door deskundige voorgestelde werkwijze lijkt ook uitstekend te werken bij kinderen die al negatieve ervaring met zich meedragen op het gebied van taal. (Zoals lange preken, schreeuwen en schelden) Op ooghoogte, met oogcontact, handjes in de handen van de leidster, korte zinnen zonder ontkenningen, boeiende intonatie, ondersteund met gebaren/mimiek herstelt een stuk vertrouwen en nieuwsgierigheid naar het gesproken woord.

9. Ophalen en wegbrengen bij Onder de Boompjes

Competentie 1 en 2

9.1 Wennen

Voordat jullie kind(eren) definitief komt/komen spelen op ons kinderdagverblijf maken wij een kennismakingsafpraak met de ouders en de toekomstige mentor van jullie kind(je). Wegens de huidige Coronamaatregelen voeren wij dit kennismakingsgesprek momenteel via de digitale weg. Tijdens dit gesprek kunnen jullie vragen stellen en met elkaar relevante informatie uitwisselen. Tevens krijgen jullie als ouders van kinderen tot 1 jaar tijdens het kennismakingsgesprek met de mentor een schriftje. Hierin kan alles wat voor ons belangrijk of leuk is om te weten over jullie kindje door jullie opgeschreven worden. Wij beschrijven daarin (totdat jullie kindje 1 jaar is) wat jullie kindje die dag heeft gedaan, van hoe laat tot hoe laat hij/ zij heeft geslapen en hoeveel en wat hij/ zij heeft gegeten en gedronken. Na afloop van dit gesprekje gaat de ouder een paar uurtjes naar huis en blijft de baby bij ons om te wennen.

Voor oudere kinderen spreken wij geen standaard wenmomenten af, mits de situatie er om vraagt, dan komen wij uiteraard samen met jullie, de ouders/ verzorgers, tot een passende afspraak. De mentor van jullie kind neemt contact op om een afspraak voor een kennismakingsgesprek in te plannen.

Het doel van het wennen en/ of het kennismakingsgesprek met de mentor is:

Het vertrouwd raken met de nieuwe omgeving en het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen kind en de vaste leidster.

Het vertrouwd raken van de ouders met de nieuwe situatie en het vertrouwen krijgen dat hun kind in goede handen is.

Het goed op elkaar afstemmen van voedingsschema's, Slaapgewoonten en pedagogische aanpak thuis en op de opvang.

Op het moment dat de baby een paar uur bij ons is geweest weet een ouder hoe het kind reageert op de groep en op de leidsters. Bij een baby van rond de 10 weken zullen voornamelijk de ouders het vertrouwen moeten opbouwen dat er goed en zorgvuldig met hun kind wordt omgegaan.

Voor een baby is de slaapomgeving het vertrouwdst, daarom vragen we de ouders om een knuffel , knuffeldoekje of een hydrofiel luier met de geur van moeder, en eventueel de eigen speen van het kind mee te geven.

Zodra het kind in een ledikantje gaat slapen zal het moeten wennen aan de andere kinderen op de slaapkamer. Leidsters maken een bewuste keuze voor de vaste slaapplek voor het kind passend bij de slaapgewoontes en volgens de veiligheidsnormen. Soms kan er wat geschoven worden met slaaptijden en de volgorde van naar bed brengen, maar we houden zoveel mogelijk rekening met de tijden van de thuis situatie.

9.2 Hechting

Ieder kind ontwikkelt zich in een eigen tempo waarin vanuit ervaringen, geleerd en ontdekt wordt hoe de wereld in elkaar zit. Hierbij is het erg belangrijk dat je kind zich vertrouwd voelt met de pedagogisch medewerkers. Elk kind kan vanuit vertrouwen gaan ontdekken en zo steeds een stapje verder en verder. Dat gevoel van veiligheid wordt voor ons gezien als de belangrijkste basale pedagogische doelstelling. Hierbij letten we altijd op een gezonde hechtingssituatie (en gehechtheidsrelatie). Voor ons is het hierbij belangrijk dat jullie kind een goede band kan opbouwen met de pedagogisch medewerker.

Voor een veilige hechting is, zeker in het begin, een voorspelbare situatie met vaste gezichten belangrijk. Wij houden daar met het maken van de roosters ook zoveel mogelijk rekening mee. Dit heeft een voorspellende waarde van de emotionele ontwikkeling van jullie kind nu (maar ook op latere leeftijd).

9.3 Spelen bij Onder de Boompjes

Voor peuters is het moment van afscheid nemen van de ouders meestal het moeilijkst. Om die reden wordt de manier van afscheid nemen goed met jullie, de ouders, doorgenomen tijdens het intakegesprek. We adviseren jullie om bij het brengen even met het kind de groep op te komen. Jullie kind(eren) kan/ kunnen ondertussen in de aanwezigheid van jullie iets kiezen waar het mee gaat spelen. Daarna is het belangrijk dat jullie heel duidelijk zeggen dat je weggaat en dan ook direct daarna gaan. (voorspelbaarheid) Als jullie kindje moet huilen, zal de leidster hem / haar van jullie overnemen en samen met hem/ haar mama of papa uitzwaaien. Uiteraard kunnen jullie altijd later even bellen of appen en vragen of alles goed gegaan is. Ook na de wenperiode blijft deze werkwijze zo bij het verwelkomen en afscheid nemen.

9.4 Ophalen bij Onder de Boompjes

Aan het eind van het dagdeel (of de dag) is er weer een moment van verwelkomen en afscheid nemen. Dat kan voornamelijk voor peuters weer een verwarrend moment zijn. *"Naar wie moet ik nu luisteren?"* Naar papa/mama of naar de leidster?

Over het algemeen volgen we de volgende gedragslijn: Papa of mama doen de jassen en de schoenen aan en verzamelen de spulletjes, en zijn vanaf het moment dat ze binnen stappen gewoon weer de autoriteit. Dat is voor de kinderen het duidelijkst. Zo houden jullie als ouders en onze leidsters daarbij rekening met elkaar en zorgen er op die manier voor dat het zo soepel mogelijk verloopt voor iedereen, ook in verband met de nog niet opgehaalde kinderen. Natuurlijk zijn onze leidsters en stagiaires ondersteunend aanwezig als er meer kinderen uit een gezin zijn aan te kleden of zodra er iets met een leidster besproken moet worden in de mondelinge overdracht. Dit is een korte overdracht, bij grotere besprekonderwerpen wordt een afspraak gemaakt. Omwille van privacy en onverdeelde aandacht. Voor de kleinsten (tot 1 jaar) is er ook nog een schriftelijke overdracht.

Tijdens de haalperiode worden kortdurende activiteiten aangeboden in verband met organisatie en om te zorgen dat het gemakkelijk is voor de kinderen zich los te rukken uit het spel om mee naar huis te gaan. Een kort spelletje/kleine puzzel kan altijd even afgemaakt worden met de ouders. Ouders en kinderen voelen zich tot het laatste moment welkom. Zo lijken het begin en het eind van de dag op elkaar, zij het in omgekeerde volgorde. (structuur en voorspelbaarheid)

9.5 Wegbrengen en ophalen bij Onder de Boompjes tijdens Corona

Helaas is het momenteel niet toegestaan (en verstandig) om als ouders/volwassenen de groep te betreden. We zijn hierdoor genoodzaakt om de overdrachtmomenten bij de buitendeur plaats te laten vinden. Dit wil zeggen dat je als ouder via de poort van onze grote tuin ons terrein betreedt en wacht op de daarvoor bestemde aangegeven plek. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat jullie kinderen de jassen en schoenen weer aan hebben en dat alle spulletjes mee naar huis gaan. We vragen jullie hierbij je verantwoordelijkheid als volwassenen serieus te nemen en ook onderling voldoende afstand te bewaren. Hierdoor is het moment van overdracht korter dan normaal, maar wel krachtig. Mochten er bijzonderheden zijn, of om wat voor reden dan ook, behoefte zijn aan meer contact tussen jullie en de pedagogisch medewerker kan dit altijd telefonisch via een WhatsApp te sturen of te bellen.

10. Ruimte en spelmaterialen

Competenties 1, 2, 3 en 4

Geheel passend bij Onder de Boompjes zijn al onze ruimtes voorzien van een houten stamboom, waarin op de blaadjes in de boom de kinderen en leidsters middels een foto de groep vertegenwoordigen. Daarnaast heeft de slaapkamer en huiskamer speciale lampen die wij kunnen instellen en veranderen in helderheid en kleur.

10.1 Inrichting van de huiskamer

Zoals het woord huiskamer al zegt, is de huiskamer het meest huiselijke plekje van de dagopvang. De kleine kamer zorgt voor warmte, betrokkenheid en geborgenheid voor de kindjes. In deze kamer hebben we een dubbel bed geplaatst waarin de allerkleinste kunnen slapen terwijl wij ook nog de ruimte hebben om de andere baby's te verzorgen. Hierdoor is de allerkleinste nooit helemaal alleen en kan het langzaam wennen aan het leven bij ons op Onder de Boompjes. Verder staat er een stoel waar we makkelijk kunnen flessen, een wipstoel waar er lekker gespeeld kan worden met de baby gym en een bijpassend speelkussen waar ze lekker op kunnen snoezelen.

10.2 Inrichting van de ruimte op de babygroep, leeftijd 0 - 2 jaar.

Op de babygroep hebben we een dubbele hoge box waarin de allerkleinsten rustig kunnen spelen zonder dat er anderen de hele tijd aandacht vragen of (ongewenst) geven. Onder deze dubbele hoge box hebben we een snoezelplekje voor de dreumesen. Hier kunnen ze heerlijk even tot rust komen en hun fantasieverhalen die in hun hoofdje spelen verwerken.

Daarnaast hebben wij een ruime grondbox waarin de baby's die iets ouder zijn zich heerlijk kunnen vermaken, zich kunnen omrollen zonder ergens zich te stoten of last kunnen ondervinden van de dreumesen. De grondbox is voorzien van een spiegel en heeft een stang waardoor kleintjes zichzelf kunnen leren optrekken en kunnen gaan staan.

Ook hebben wij een hoekje met een speelkleed waarin een keukentje staat en uiteraard speelgoed waar de dreumesen zich kunnen vermaken.

De hoektafel zorgt voor een fijne, veilige en afgebakende plek waar we ons brood, fruit of groente kunnen eten. Wanneer we niet met eetmomenten bezig zijn gebruiken we de tafel ook om er gerichte activiteiten aan te bieden. Denk hierbij aan iets voor de creatieve ontwikkeling (knippen, plakken, prikken voor de peuters), maar kan ook voor motorische (senso flessen) of taalontwikkeling (boekje voorlezen) zijn.

De liedjeskist is voor ons ook een belangrijke toegevoegde waarde. De kist bevat knuffels in alle vormen en maten. Denk hierbij aan een vis, bus, olifant of maan. Aan de hand van de knuffel kiezen we een liedje wat hierover gaat en zingen we samen met jullie kinderen een liedje. De kindjes die dit al kunnen mogen natuurlijk zelf hun knuffel kiezen.

Op de babygroep staat ook een commode waarop wij de baby's verschonen zodat wij de groep niet hoeven te verlaten.

10.3 Inrichting van de ruimte op de peutergroep, leeftijd 2 - 4 jaar.

Op de peutergroep werken wij met gethematiseerde speelplekken. Door het werken met deze speelplekken waarborgen we een stuk privacy van het kind en geven we ze de veiligheid van ongestoord te kunnen spelen. Daarnaast structureren we het spel van het kind door gericht spelmaterialen aan te bieden. Hierdoor heeft een kind de mogelijkheid om wel te kunnen kiezen voor een speelplek, maar blijft het gestructureerd en prikkelarm. Op deze manier stimuleren we hier de ontwikkeling van het concentratie vermogen. Ook kunnen we deze inrichting als dynamisch beschouwen omdat de inhoud van een speelhoek geen statisch gegeven is, aangepast wordt aan het spel dat de

kinderen bedenken, aangepast wordt door de kinderen. Daarmee wordt gewerkt aan ons doel de kinderen te stimuleren in onder andere hun creativiteit.

10.3.1 De speelplekken;

Auto/bouwhoek

Kernwoorden van onze bouwhoek zijn voornamelijk veiligheid en privacy. In de auto/ bouwhoek is er gelegenheid op de grond te bouwen. De auto/bouwhoek ligt op een rustige plek en uit de loop om de bouwsels veilig te laten (ont)staan. Een selectie aan materialen ligt in de bouwhoek opgeborgen en zijn bereikbaar voor kinderen. Regelmatig kan materiaal worden verwisseld met constructiemateriaal. Zo is er van tijd tot tijd iets nieuws te beleven in de auto/ bouwhoek. Een kleed zorgt voor een fijne zachte ondergrond.

Huishoek/poppenhoek

De poppenhoek is de hoek voor het 'doen alsof' spelen: het imitatiespel. In de huishoek/poppenhoek staat het keukentje, met een bankstel bij de peutergroep, een peutertafeltje en het poppenbedje met het toebehoren van de poppen.

Door het sociale aspect van dit spel, is er voldoende ruimte in en om de poppenhoek heen. Ook hier is privacy voor de kinderen belangrijk, zij het om andere redenen als in de bouwhoek. Een poppenhoek is vaak ook de verkleedhoek. Privacy bij het 'doen alsof' staat hierin centraal. Gebeurtenissen worden hier verwerkt, nagespeeld, sociaal-emotioneel spel kan kwetsbaar zijn.

Er staat een keukentje met vlak ernaast een bankstel met een tafel, poppenstoeltje en een poppenbedje. Bij de baby's staat er een tafeltje met krukjes in plaats van een bankstel. In een handomdraai kan hier een ziekenhuis, restaurant, huiskamer etc. van gemaakt kan worden. Door het grote sociale aspect van dit spel, is er voor voldoende ruimte om het keukentje heen gezorgd. Dit is een ruimte waarin kinderen gebruik maken van het naspelen van de alledaagse dingen; eten en/of drinken. Middels het keukentje worden ook leidsters vaak bij het spel betrokken en meerdere keren per dag voorzien van "koffie, thee en gebak!"

Waarom het keukentje: Vader en moedertje, "helpen" zijn met name bij peuters erg belangrijk. Hierin leren ze het rollenspel en samen delen en spelen.

Het verkleedrek staat op een uitnodigende plaats in de huishoek/poppenhoek. Dit rek is voorzien van kledinghangers waar kleding (net zoals thuis) netjes opgehangen kunnen worden. Met onderin vakken waar schoenen en accessoires in opgeborgen kunnen worden. Aan de zijkant hangt een grote spiegel waar kinderen zich kunnen bewonderen. Dit zorgt voor extra diepgang in het imitatiespel.

Tent/winkeltje

De tent zorgt iedere maand weer voor een spektakel binnen ons thema. De ene maand is het een circus en de andere maand een bakkerij. De kinderen wanen zich hier in hun fantasie als circusdirecteur of bakker in hun afgebakende omgeving. Ook hier staat privacy voor de kinderen voorop. De pedagogisch medewerkers structureren het spel van de kinderen door de thema's gericht vorm te geven.

Thematafel/voorleeshoek

Iedere dag starten we officieel op in onze voorleeshoek. Hier beginnen we met het doornemen van ons dagritme en het bespreken van het thema. Dit doen we aan de hand van dagritmekaarten waarop de plaatsjes staan met wat wij gaan doen. Om de voorleeshoek en thematafel goed vorm te geven staan er daarvoor bijpassende krukjes en ligt er een matrasje, waar de kinderen op kunnen zitten tijdens het voorlezen. Op de thematafel zien de kinderen voorwerpen, boekjes of andere bijpassende spulletjes die het thema extra vormgeven. Het grote raam naast de thematafel is voorzien van een 'Dikkie Dik' schildering. Deze Dikkie Dik wordt iedere maand aangepast aan het thema. Bij de peuters kijken we ook dagelijks naar het weertype en benoemen we bij naam. De dag van de week wordt middels een liedje benoemd. Op de peutergroep maken we gebruik van kosteloos materiaal de zogenaamde loose parts. En bespreken we de dag middels dagritmekaarten.

10.4 Slaapkamer

De slaapkamer is voorzien van 5 dubbele bedjes waarvan 1 een evacuatiebedje is. Deze bedjes staan met de ruggen tegen elkaar, zodat de kinderen elkaar welk kunnen horen, maar niet kunnen zien. Dit resulteert in sneller in slaapvallen, minder prikkels en meer rust. Op de slaapkamer staat een babyfoon zodat we de kinderen van een afstandje toch goed in de gaten kunnen houden. Daarnaast staat een nachtlampje van Dikkie Dik die voor extra sfeer en beleving voor de kinderen zorgt bij het rustmoment.

10.5 Verschoonruimte

Hierin staat de verschoontafel met een speciaal uittrekbaar trapje waar de kinderen (onder begeleiding van ons) zelf op kunnen klimmen. Wij kunnen de peuters die nog niet zindelijk zijn hierop verschonen. Daarnaast hangen er 3 peuter wc'tjes en 1 wasbakje waar de kinderen die al zindelijk zijn of die aan het oefenen zijn om zindelijk te worden zelf kunnen plassen en handen wassen. Om te leren om op hun beurt te wachten staan er 3 krukjes waar de peuters rustig kunnen wachten. Van de kinderen die bezig zijn om zindelijk te worden hangen er stickerkaarten waarop wij ze belonen nadat ze op de wc hun behoefte hebben gedaan.

Hiernaast bewaren wij hier ook de bakjes waar jullie de persoonlijke bezittingen van je kinderen in kunnen leggen. Denk hierbij aan reservekleding, knuffels, speen en andere bijzonderheden.

Op de peutergroep hebben wij twee wc-tjes en een verstelbare verschoon tafel.

10.6 Buitenspeelplaats

Bij Onder de Boompjes is de buitenruimte een hele belangrijke plek. Hier staan natuurbeleving, bewegen, zonlicht, frisse lucht en vooral de grote ruimte centraal. Er is voldoende ruimte voor de kinderen om lekker in alle vrijheid te bewegen en te ontdekken. Ieder dagdeel zijn we minstens een keer op de buitenspeelplaats te vinden. Buiten is een grote zandbak, voorzien van schaduwdoeken in de zomer, een speelhuisje met glijbaan en een verkeersplein. Hiernaast is er een groot stuk kunstgras aangelegd waarop we lekker kunnen picknicken of de baby's lekker kunnen ontspannen.

Buiten staat een aparte schuur waarin het speciale buitenspeelgoed, dat niet geschikt is voor binnen wordt opgeborgen en buitenbedjes. Dit zijn onder andere stepjes, fietsjes, watertafel, zandbakspeelgoed en auto's. De bestrating van de speelplaats leent zich voor het tekenen van allerlei soorten spel met stoepkrijt (verkeersparcours, hinkelen, kringspellen, straattekeningen etc.).

De beplanting staat er niet alleen voor de sier. Deze verschillende planten zorgen voor prikkeling van al onze zintuigen. Zo hebben we speciale platen voor voelen, zien, horen en ruiken. De moestuin verzorgd ook nog het zintuig smaak aangezien we hier onze eigen groenten en fruit verbouwen.

Ook het blotevoetenpad kan bij ons natuurlijk niet ontbreken. Wij hebben hiervoor oude autobanden een nieuw leven ingeblazen en voorzien van natuurlijke materialen zoals onder andere, zand, stenen en boomschors. Op de speelplaats staan meerdere parasols die voor veel schaduw zorgen. Ook is de buitenspeelplaats voorzien van verschillende plekken waar schaduwdoeken opgehangen kunnen worden.

10.6.1 buitenbedjes

Wij zijn in het bezit van 3 dubbele buitenbedjes, wat betekent dat er 6 kinderen tegelijk buiten kunnen slapen. Het buitenslapen zorgt voor rust door de natuurlijke omgevingsgeluiden. Daarnaast is het goed voor de frisse lucht en de vitamine D. Wij ervaren vooral bij kinderen die last hebben van veel prikkels rust en overgave aan het slapen. Deze buitenbedjes staan op het terrein, binnen het hek, gelegen aan de ramen van de peutergroep. Ze zijn voorzien van patrijspoortjes waardoor we vanuit binnen rechtstreeks oogcontact kunnen maken met het kindje wat ligt te slapen. De bedjes kunnen in alle seizoenen gebruikt worden. Er wordt altijd op gelet dat de bedjes, ongeacht de weersomstandigheden, op een goede manier geplaatst staan. Met onweer en dichte mist gebruiken wij de bedjes natuurlijk niet. Bij de felle zon gebruiken we schaduwdoeken hierboven en leggen we kinderen weg zonder slaapzakken. Voor alle seizoenen hebben we speciaal daarvoor bestemde slaapzakken die aangepast kunnen worden aan de verschillende buiten temperaturen.

10.7 Spelmateriaal

Het spelmateriaal is afgestemd op de lichamelijke, verstandelijke, creatieve en sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en wordt geselecteerd op kwaliteit en veiligheidsnormen. Speelgoed wat voor meerdere doeleinden geschikt is heeft onze voorkeur, speelgoed wat ruimte laat voor eigen verbeelding/fantasie, een grote speelwaarde heeft, en met teveel vooraf ingevuld is met kleur en details. Bij de aanschaf of vervanging van speelgoed wordt gekeken naar welk type spel/speelgoed er ondervertegenwoordigd is. (ontwikkeling alle gebieden) We leren kinderen ook met zorg omgaan met de verschillende soorten spelmateriaal, naar de aard van het materiaal. Samen met de kinderen spelmateriaal opruimen op een vaste plek en compleet maken van puzzels e.d. hoort ook bij zorg voor het materiaal. Wij bieden als leidsters de kinderen hier structuur mee aan, leven respect voor, voor onze gezamenlijke bezittingen. Kinderen mogen vrij kiezen waar ze mee willen spelen. Daarom staat het meeste materiaal in open kasten zodat kinderen het speelgoed zelf kunnen pakken (en opruimen). Ook de verkleedkleden liggen altijd binnen handbereik van de kinderen. Het knutselmateriaal staat in grote kasten en daar moeten de kinderen de leidsters om vragen. Verven, plakken, prikken en knippen gebeurt aan de tafel onder direct toezicht omdat scharen bijvoorbeeld gevaarlijk kunnen zijn.

Spelmateriaal kan ook uit de natuur komen. Met blaadjes, kastanjes, stokjes of steentjes kunnen kinderen heerlijk spelen, net als met kosteloos materiaal dat voor knutseldoelinden is verzameld. Ook worden materialen verwelkomd op het KDV die in eerste instantie niet voor speeldoelinden gemaakt zijn, maar wel een grote speelwaarde kunnen hebben. (bijvoorbeeld vrolijk beschilderde autobanden) Een voorwaarde is wel dat het materiaal voldoet aan de vastgestelde veiligheidseisen. Kinderen zijn vaak heel vindingrijk en dat willen we zeker belonen. Van stoeltjes maken ze een trein of met kleden een hutje onder de tafel. Helpen is ook spelen, spelenderwijs leren.

11. Spelactiviteiten

Competenties 1,2 en 3

Voor ons zijn ook de activiteiten een belangrijk onderdeel van de dag. Waar vrij spelen belangrijk is voor de ontwikkeling van kinderen, is het aanbieden van gerichte activiteiten ook een pre. Maandelijks ontvangen jullie een nieuwsbrief met daarin uitleg over het thema en de daarbij behorende activiteiten. Het activiteitenprogramma wordt zorgvuldig samengesteld door onze pedagogisch medewerkers. Hierbij wordt altijd aandachtig gekeken naar de ontwikkelingsstimulering. De acties die de pedagogisch medewerkers ondernemen om kinderen te stimuleren en om kinderen te begeleiden bij het vergroten van kennis en vaardigheden, passend bij het ontwikkelingsniveau en het potentieel van de kinderen kunnen jullie hierin altijd terug vinden. Hierbij gaat het om de verschillende ontwikkelingsgebieden; motorische ontwikkeling, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden, sociaal emotionele vaardigheden en creatieve vaardigheden.

11.1 Vrijheid

Wij ondernemen veel activiteiten met de kindjes. Vaak komen plannen voor activiteiten spontaan wanneer kindjes erom vragen, soms is het onverwachts mooi of juist slecht weer en plannen we die dag iets leuks binnen of buiten. We vinden het erg fijn om te zien dat de kindjes graag mee doen aan de activiteiten en er plezier aan beleven.

Kinderen zijn vrij om wel of niet mee te doen, toe te kijken of afstand te nemen van een activiteit. We vragen niet van de kinderen om zich aan te passen, om ons als leidster voldoening te geven t.a.v. het bedenken en voorbereiden van een activiteit. Het is zoals het is. We stimuleren, door zelf plezier te hebben aan, op die manier uitnodigend te zijn... En laten ze zelf komen.

11.2 Voorbeelden van activiteiten

Lekker naar buiten, wandelen in het bos, een bezoek aan de kinderboerderij, tuinieren in de Boompjes moestuin, plantjes water geven, in de bakfiets naar het stadje, de markt, bibliotheek, dierenwinkel (voor onze vissen), bezoekje aan de opa's en oma's in het Mariëndaal, glas naar de glasbak brengen of even gezellig naar de bakker zijn voor ons de regelmatig terugkerende activiteiten. Vooral het veelal buiten en het gezellig samen op pad vinden wij erg belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen. Hierbij maken voor ons de weersomstandigheden niet altijd uit, lekker in de sneeuw, genieten van het zonnetje of met een parapluutje stampen door de plassen vinden we heerlijk (met uitzondering van code oranje/rood, onweer of extreme temperaturen, dan blijven we natuurlijk lekker binnen met de kinderen).

Daarnaast komen ook de bekende activiteiten zoals: liedjes zingen, boekjes voorlezen, creatieve activiteiten en gericht op de fijne motoriek (zoals; tekenen/kleuren/ verven/ plakken/prikken), tent maken, rollenspel etc. standaard aan bod.

11.3 De thema's

Zoals jullie hierboven al konden lezen: elke maand hebben wij een nieuw thema. De thema's zijn actueel en gericht op dat wat aansluit bij de beleavingswereld van de kinderen. Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij de thema's die BS St Jozef gebruikt zodat broertjes en zusjes elkaar thuis aan kunnen vullen met dezelfde net ontdekte weetjes passend bij het thema en vullen ze elkaar hierop aan. Hierbij kun je denken aan "de bakker", "kriebelbeestjes (herfst)", "boerderijdieren (lente)" en het thema "verkeer". Onder andere de raamtekeningen zorgen voor de juiste uitstraling, bijpassend bij het thema. Daarnaast maken we gebruik van een thema tafel en een speeltent die omgetoverd wordt tot bijvoorbeeld een tent tijdens het kamperen, een bakkerij of een "heuse" bus.

Dikkie Dik en Beer staan bij ons centraal tijdens het thema. Dit start bij de raamtekeningen, de knuffels en de dagritmekaarten. Zo hebben wij ook meerdere (voor)leesboekjes van Dikkie Dik die we tijdens de thema's kunnen gebruiken in ons bezit. Daarnaast zijn we regelmatig bij de bieb te vinden waar we samen boekjes gaan ophalen die bij het nieuwe thema passen.

Dikkie Dik en Beer zijn ook (als knuffel) aanwezig bij ons op de groep. Tijdens het doornemen van ons dagprogramma heeft de pedagogisch medewerker de kleine Dikkie Dik in de hand, zodat Dikkie dik meehelpt om de dag te starten. Hij mag aan de hand van een versje (Iene, Miene, Mutte) bij een van de kinderen op schoot tijdens het voorlezen van het verhaaltje. Grote Dikkie Dik gaat met elk van de kinderen een keer per twee jaar mee naar huis om daar te logeren.

Om de dag voor de kinderen zoveel mogelijk voorspelbaar te maken, maken wij gebruik van dagritme kaarten. Deze kaarten beelden uit wat we gaan doen of wat de kinderen te wachten staat. Denk hierbij o.a. aan; afscheid nemen van ouders, jas aantrekken, opruimen, fruit eten enz. Daarnaast maken wij ook gebruik van woordkaarten hierop staan naast de afbeelding ook het geschreven woord van die afbeelding. Wij maken gebruik van een speciaal daarvoor geschreven programma te weten "KIKI" dit programma voorziet in alle (spel) activiteiten en dat ondersteund dus onze thema's. Het zorgt ervoor dat alle verschillende ontwikkelingsgebieden allemaal elke maand opnieuw aangesproken worden. Uiteraard gebruiken wij hier onze kaart van de dag ook voor, net zoals die van het weerbeeld.

We spelen zoveel mogelijk buiten. Dit gebeurt onder toezicht, de buitenspeelplaats voldoet aan de vastgestelde veiligheidsnormen. (omheining, grond speelterrein, beplanting, speeltoestellen met logboek) Er zijn twee toegangshekken aangrenzend op ons plein een is wel op slot, deze grenst namelijk aan de buitenbedjes, de andere is niet op slot, deze zijn beide voorzien van een driepunts knop (dat betekent dat je de knop op drie plaatsen tegelijk ingedrukt moet houden wil het hek open kunnen). Op deze manier weten wij dat de kinderen nooit zelfstandig ons terrein kunnen verlaten, maar dat wij in geval van calamiteiten wel in staat zijn om ons pand middels het plein snel te kunnen verlaten.

12. Bijzondere activiteiten

12.1 Babymassage

De babymassage wordt gegeven door een vaste pedagogisch medewerker die hiervoor geschoold is. De massage wordt gegeven in de eerste drie maanden dat de baby bij ons is. Tijdens deze massage geeft onze pedagogisch medewerker tips over hoe je dit thuis ook kan oppakken. Daarnaast krijgen de ouders een hand-out mee om alles nog eens goed en rustig na te lezen. We proberen maximaal 3 baby's tegelijk te ontvangen. De babymassage wordt in de avonden tussen 18:30 en 19:00 gegeven.

De Shantala babymassage is een uit India afkomstige ontspanningsmassage voor baby's en kinderen. De baby wordt bij deze massage bij voorkeur op de ontblote bovenbenen gelegd, maar wij kiezen ervoor om een warme zachte doek op schoot of op het aankleedkussen te leggen. Hierbij kijken we welke houding voor het kindje en voor ons het fijnste voelt. Zolang je het kindje met liefde benaderd en je de veiligheid goed in het oog houdt is iedere houding prima. Niet elke baby geeft zich gelijk over aan een massage. Soms wordt hij/zij zich door de aanraking bewust van de spanning of pijn in zijn lijfje. Hierbij kun je de baby gerust stellen en zijn eigen verhaal laten vertellen. Op deze manier respecteer je zijn grenzen en laat je weten dat je hem hoort.

Tijdens de volledige massage is het kindje bloot. Het is dan ook belangrijk dat je baby niet afkoelt. We verzorgen de babymassage daarom in een kleine intieme ruimte. De duur van een massage is ongeveer een half uurtje.

De geschoolde pedagogisch medewerker is ook structureel aanwezig op de groep en kan collega's helpen wanneer een baby onrustig gedrag vertoont. Zij heeft ook haar vaste collega's uitleg gegeven over hoe we te werk gaan met de babymassage zodat ook in haar afwezigheid haar collega's de massage wel kunnen toepassen (indien de situatie daarom vraagt).

12.2 Peuterdans

Voor de peuterdans komt een speciaal opgeleide pedagogisch medewerker de peuters van de groep ophalen om te gaan dansen. Dit zorgt ervoor dat de peuters herkenning hebben bij de pedagogisch medewerker en de peuterdans. Hiervoor hebben we momenteel meerdere pedagogisch

medewerkers opgeleid. Dit zijn de PM'ers die wel bij ons werken, maar niet vast op de peutergroep staan. Als de peuters van de groep op worden gehaald gaan ze samen met de PM'er naar de aula of gymzaal of BSO ruimte om daar te gaan dansen. De dansen zijn samen met Dikkie Dik en hun vriendje Beer en deze zijn ook de rode draad op de peutergroep. Er zijn speciale "dans platen" gemaakt waar Dikkie Dik en Beer op staan en gebruiken daarbij passende liedjes om het verhaal zo compleet te maken. Op deze manier worden kinderen gestimuleerd om op muziek te bewegen wat goed is voor hun grove motoriek. De peuterdans is een terugkerende activiteit die iedere dan een half uur wordt uitgevoerd.

13. Dagritme en dagindeling

Competenties 1,2,3 en 4

13.1 Roosters medewerkers en beroepskracht-kind ratio;

Al onze medewerkers hebben een zo vast mogelijk rooster (m.u.v. vakanties en/of ziekte). Er opent en sluit een en dezelfde leidster de baby groep en een en dezelfde leidster op de peutergroep. Dit zorgt ervoor dat er altijd op beide groepen minimaal een vaste leidster aanwezig is.

Verlengde opvang, dat wil zeggen, voor 7:30 en na 18:00, vindt altijd plaats op de babygroep. Om 7:30 worden de kinderen die op de peutergroep en/of BSO groep daar opgehaald door de mentor van de dag van de betreffende groep.

Wij mogen per dag 3 uur afwijken van de beroepskracht kind-ratio, wij hebben gekozen voor de haal,- en brengtijden van de kinderen en de momenten na de lunch. Na de lunch gaan er namelijk veel kinderen slapen en is het op de groep dus rustiger. Het brengen en halen van de kinderen gebeurt meestal ook opeenvolgend en wisselend. Het is niet ineens heel druk om 07:30 of heel druk tot 18:00.

De volgende momenten staan wij met minder leidsters dan het kind-ratio aangeeft:

Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag:

De breng,- en haaltijden van kinderen.

Het eerste half uur, tussen 07:30 en 08:00, en het laatste half uur van de dag, tussen 17:30 en 18:00.

Direct na de lunch, tussen 12:30 en 14:30, houden onze leidsters om en om hun pauze.

Gedurende de schoolweken hebben we bovenstaande indeling. In vakanties verschuift dit naar het moment tussen 12:00 en 14:00. Dit in verband met het feit dat de BSO ook hele dagen geopend is.

13.2 Dagindeling

Een dagindeling zorgt voor veel duidelijkheid en structuur voor zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers op de groep. Hiermee willen we onder andere de pedagogische veiligheid waarborgen. Hierin hebben wij een dagritme voor de BSO, peutergroep en de babygroep uitgesplitst. Dit zijn dynamische ritmes, wat wil zeggen dat deze aangepast kunnen worden, naar aanleiding van observaties en/of vergaderingen op de verschillende groepen.

Er zijn natuurlijk wel vaste en terugkerende onderwerpen die bij de verschillende ritmes uitgesplitst worden. Zo worden kinderen op vastgestelde tijden gehaald en gebracht. Het wegbrengen van de kinderen is van 7:30 tot 9:00 en het ophalen is van 16:30 tot 18:00. Door dit vast te stellen voor ouders kunnen de overige activiteiten hierop worden afgestemd. Mocht een ouder (om wat voor reden dan ook) later zijn met het wegbrengen of eerder zijn met het ophalen wordt er van ouders verwacht dat ze dit tijdig communiceren met de pedagogisch medewerkers op de groep. Dit zorgt ervoor dat het dagritme hier flexibel op ingevuld kan worden. Mocht het zo zijn dat er geen communicatie tussen ouder en pedagogisch medewerker is opgenomen zal de pedagogisch medewerker contact met de ouder.

Zo kan er onverdeelde aandacht gegeven worden aan de bezigheden van het moment en loopt het programma op rolletjes, ook met nieuwe collega's, omdat het houvast biedt om alle, in de inleiding genoemde aspecten, te kunnen bieden. Voorspelbaarheid en tijdmarkering voor jonge kinderen. Veiligheid/structuur. Jonge kinderen kunnen geen klokijken maar wel de volgorde der dingen leren. Na het slapen naar buiten, dan een drankje, dan een verhaaltje en dan weer mama en/ of papa. Herhaling van ritmes en rituelen geven een gevoel van veiligheid en herkenning. Om dit nog extra te verduidelijken maken wij dus gebruik van dagritme kaarten. Deze hangen op een vaste plaats in de groep, en bespreken wij meerdere malen per dag met de kinderen. Een lange opvang dag wordt overzichtelijk.

Er zijn markeermomenten, oriëntatie gebeurtenissen in de tijd.

13.3 Activiteitenprogramma

Op onze peutergroep komen de peuters minimaal twee dagdelen en beiden we, waar dit mogelijk is, één of twee extra VVE dagdelen aan voor die kinderen die dat nodig hebben. Deze kinderen kunnen dan drie of vier dagdelen gebruik maken van opvang op onze peutergroep. Dit doen we om de ontwikkeling van de peuters zo veel mogelijk te stimuleren.

Verrijken met Kiki is een erkend VVE- programma waarin onze pedagogisch medewerkers zijn geschoold. Kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo. Voor onze pedagogisch medewerkers is het van belang dat ze goed naar de kinderen kijken en hun ontwikkeling volgen (en als er ruimte voor is) hen een stapje verder helpen. De VE-methode VErrijken met Kiki is ontwikkeld voor pedagogisch professionals in de kinderopvang en het onderwijs. Met deze methode leren pedagogisch professionals weer wat spelen is, met als resultaat dat de kinderen betrokken zullen deelnemen, in kunnen stappen op hun individuele niveau en de professionals kinderen stappen laten zetten in hun ontwikkeling. Door te werken met VErrijken met Kiki laat je het aanbod aansluiten op het individuele kind. Zelfs in een groep waarin het ontwikkelingsniveau heel divers is, kan dat door middel van spel!

13.3.1 Aanpak

VErrijken met Kiki bestaat uit, themakaarten, het boek 'VErrijken In-Zicht' en Kiki methode genaamd Beer. Bij Onder de Boompjes is Beer dan ook het vriendje van Dikkie Dik. Beer komt op de groep wonen en neemt de kinderen in ieder thema mee in een verhaal.

VErrijken met Kiki bestaat uit themakaarten. De themakaarten staan vol verschillende spelideeën en zorgen er samen met Beer voor dat de kinderen gegarandeerd het hele jaar spelenderwijs kunnen leren. Op iedere kaart wordt een spel, de rol van pedagogisch professionals en materialen benoemd, die nodig zijn om de speelleeromgeving te kunnen verrijken. De kaarten zijn duidelijk en laagdrempelig voor zowel de pedagogisch professionals als de kinderen. De kaarten zijn verdeeld in 5 fasen. De volgorde en duur van de fasen zijn flexibel in te delen, zodat je zelf de snelheid van het thema kunt afstemmen op de groep. Laat kinderen zich verwonderen, dingen onderzoeken en hun impulsen volgen, om zo te groeien in hun ontwikkeling.

13.3.3 Thema's Dikkie Dik en Beer

- Woordkaart: Bij elk thema horen nieuwe woorden. Deze kaart geeft de pedagogisch professional richting in het aanbieden van taal.
- Inzichtkaart: Deze kaart helpt kinderen zich te verbinden met het thema en tilt het spelniveau van kinderen omhoog.
- Verrijk kaart: Verrijk de speelleeromgeving door verschillende vormen van spel aan te bieden en materialen toe te voegen.
- Begeleid spel kaart: Een spel wat onder begeleiding van een professional wordt gespeeld.
- Verrijken voor de jongsten: Een kaart met spel of verrijk ideeën voor kinderen van 0 tot 2 jaar.
- Verrijken van het thema: Een kaart met spel of verrijk ideeën voor kinderen die extra uitdaging kunnen gebruiken.

13.3.4 Thema keuze

De thema's waarmee door het jaar heen wordt gewerkt proberen we zoveel mogelijk te stroomlijnen met de thema's die basisschool de St. Jozef hanteert. Waardoor broertjes en zusjes thuis aan de keukentafel het over de zelfde onderwerpen kunnen hebben. Dit is belangrijk voor de herkenning van ieder kind. Gezamenlijke thema's zorgen ervoor dat gedeelde ervaringen mogelijk worden. Elk thema wordt ondersteund door één prentenboek dat centraal staat. Naast andere verhaaltjes of prentenboeken komt dit boek gedurende het hele thema terug. Iedere keer gekoppeld aan een andere activiteit. Spelactiviteiten vormen het hart van Beer. Niet alleen omdat jonge kinderen niet liever doen, maar ook omdat spelactiviteiten de beste kansen geven op leer- en ontwikkelingsprocessen. Peuters spelen om te experimenteren, te onderzoeken, te maken, te ervaren wat het is om samen te zijn, te praten en te denken met elkaar. In spel ontwikkelen jonge kinderen zich optimaal. Ze vinden wegen om zich steeds beter uit te drukken, zich dingen voor te stellen en te verbeelden en zich aan de regels te houden. Spel met lezen, schrijven, rekenen en wiskunde, maar ook spel waarin de kleine en de grote motoriek wordt gestimuleerd. De materialen die we daarbij gebruiken lenen we zoveel mogelijk uit de natuur en uit de 'echte' wereld. Denk hierbij aan echte bordjes, bekers en bestek in de huishoek en kurken, dennennappels en eikeltjes waarmee we kunnen tellen en op die manier de rekenvaardigheid weer stimuleren.

13.5 Dagritme babygroep- dreumesgroep

Dagindeling: maandag t/m vrijdag

De ochtend

- 07:00 - 07:30 Een boterham eten met de kinderen die vervroegde opvang hebben
- 07:30 - 09:00 Ontvangst kinderen en overdracht met de ouders. Met mooi weer openen we buiten op ons plein.
- 07:30 - 09:15 Vrij spelen
- 09:15 - 09:30 Opruimen en aan tafel
- 09:30 - 10:00 Fruit moment
- 10:00 - 10:30 Alle kinderen worden verschoont
- 10:30 - 11:15 De kinderen die wakker blijven worden in 2 groepjes verdeeld. Ze gaan om en om lekker naar buiten, wandelen in het bos of voeren binnen een activiteit uit
- 11:15 - 11:30 Opruimen en handen wassen
- 11:30 - 12:00 Brood maaltijd
- 12:00 - 13:30 Vrij spel

De middag

- 13:30 - 14:15 Naar buiten met de kindjes die wakker zijn. Lekker een rondje wandelen
- 14:15-15:15 Kinderen om en om groenten te eten geven en naar bed brengen of juist uit bed halen en dan groenten te eten geven
- 15:15 - 16:00 De kinderen die wakker blijven worden in 2 groepjes verdeeld. Ze gaan om en om lekker naar buiten, wandelen in het bos of voeren binnen een activiteit uit
- 16:15 - 16:30 Vrij spelen

- 16:30 – 17:00 Soepstengel, cracker voor de allerkleinsten of eventueel groentehap met water
- 17:00 – 17:30 Vrij spelen
- 16:30 – 18:00 Overdrachten met ouders

13.6 Dagritme peutergroep

De ochtend

- 07.00 – 07.30 Een boterham eten met de kinderen die verlengde opvang hebben op de babygroep
- 07.30 – 08.30 Ontvangst kinderen en overdracht met de ouders
- 08.30 – 08.45 Vrij spel
- 08.30 – 08.45 Samen opruimen van het vrij spel tijdens ontvangst
- 08.45 – 09.00 Gezamenlijke kring goedemorgen liedje, dagritmekaartjes ophangen
- 09.00 – 09.15 Beweegliedjes (zingen)- verrijkend voor peuterdans en yoga (motoriek)
- 09.15 – 09.30 Inzichtspel
- 09.30 – 09.45 Toilet bezoek en handen wassen
- 09.45 – 10.00 Fruit eten
- 10.00 – 10.30 Activiteit planningsbord Kiki
- 10.30 – 11.00 Buiten spelen samen met VE groep en basisschool
- 10.30 – 11.00 Peuterdans: week 1: ma - woe - vrij - week 2 : di - do
Peuteryoga: week 3: ma - woe - vrij - week 4: di - do
Herhaling van schema
- 11.00 – 11.15 Naar binnen, opruimen van schoenen en jassen, eventueel plassen en handen wassen
- 11.15 – 11.30 Interactief boekje lezen
- 11.30 – 12.00 Brood maaltijd
- 12.00 – 12:30 Verschonen en de kinderen die nog slapen brengen we met z'n alle naar bed
- 12.30 – 12.45 Ophaalmoment en overdracht ouders

De Middag

- 13.00 – 13.30 Vrij spel in de hoeken
- 13.30 – 13.45 Aan tafel werken met cognitief materiaal
- 13.45 – 14.00 Gezamenlijke kring en dagritmekaartjes ophangen
- 14.00 – 14.30 Vrij spel (met verrijkend themamateriaal) of activiteit van planningsbord Kiki
- 14.30 – 14.45 Handen wassen en aansluitend tijd voor het groente moment
- 14.45 – 15.00 Toilet bezoek
- 15.00 – 15.15 Liedjes zingen
- 15.15 – 16.15 Buiten spelen (met naar binnen en buiten gaan) eerste week uitstapje.
Naar binnen, kaartjes kijken

- 16.15 – 16.30 Opruimen van schoenen en jassen, daarna handen wassen, toilet bezoek
- 16.30 – 16.45 Ophaalmoment en overdracht ouders
- 16.15 – 16.30 Opruimen van schoenen en jassen, daarna handen wassen
- 16.30 – 16.45 Toilet bezoek
- 16.45 – 17.00 Soepstengel eten
- 17.00 – 17.15 Vrij spel / sensobak (maximaal 4 kinderen)
- 16.30– 18.00 Ophaalmoment en overdracht ouders

13.7 Dagritme VVE

VVE wordt aangeboden op maandag-, dinsdag-, woensdag-, donderdag- en vrijdagochtend. In ons VE werkplan is verdere informatie over VE te vinden.

De ochtend

- 08.15 – 08.30 Ontvangst kinderen en overdracht met ouders
- 08.30 – 08.45 Samen opruimen van het vrij spel tijdens ontvangst
- 08.45 – 09.00 Gezamenlijke kring goedemorgen liedje, dagritmekaartjes ophangen
- 09.00 – 09.15 Beweegliedjes (zingen)- verrijkend voor peuterdans en yoga (motoriek)
- 09.15 – 09.30 Inzichtspel
- 09.30 – 09.45 Toilet bezoek en handen wassen
- 09.45 – 10.00 Fruit eten
- 10.00 – 10.30 Activiteit planningsbord Kiki
- 10.30 – 11.00 Buiten spelen samen met peutergroep en basisschool*
- 11.00 – 11.15 Naar binnen, opruimen van schoenen en jassen, eventueel plassen en handen wassen
- 11.15 – 11.30 Interactief boekje lezen
- 11.30 – 12.00 Brood maaltijd
- 12.00 – 12.30 Vrij spel in de hoeken (met verrijkend themamateriaal)**
- 12.30 – 12.45 Ophaalmoment en overdracht ouders

* Wanneer ontwikkeling van het kind dit toelaat, en beschreven in observatieplan, meedoen met peuterdans/yoga

**Pedagogisch medewerker vult observaties van de dag verder aan

14. Personele inzet

14.1 ruildagen

Zoals in de algemene voorwaarden staat opgesteld maken we geen gebruik van ruildagen. Per jaar hebben wij een aantal sluitingsdagen. Dit zijn carnavalsmaandag, tweede Paasdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag (1x in de 5 jaar), Hemelvaart, vrijdag na Hemelvaart, tweede Pinksterdag en dan de week van 25 december tot en met 1 januari. Op de officiële feestdagen maken we echter wel personele kosten. Hierdoor hebben wij besloten deze dagen wel in rekening te brengen. Wellicht belangrijk om te weten is dat onze personele kosten 70% van onze tarieven bepalen. Uiteraard vergoedt de overheid over deze dagen ook gewoon de kinderopvangtoeslag. De feestdagen die wij zelf gesloten zijn, zoals carnavalsmaandag en vrijdag na Hemelvaart worden niet gefactureerd. Deze zijn daardoor ook niet in te zetten als ruildagen.

Daarnaast is het goed om te weten dat het tarief in de basis altijd gelijk blijft aan de maximale vergoeding van de overheid waarover er kinderopvang toeslag gegeven wordt. We berekenen 51 weken en deze delen we door 12 maanden. We werken dus met gemiddelde opvanguren per maand. Dit zorgt ervoor dat maandelijks hetzelfde maandbedrag gefactureerd wordt.

Het is niet mogelijk om sluitings- en feestdagen vanuit de overheid te ruilen. Voor feestdagen geldt dat we deze dagen niet als ruildag kunnen aanbieden, omdat wij niet over voldoende open plaatsen beschikken. De GCD staat namelijk niet toe dat wij meer kinderen dan de toegestane groepsgrootte opvangen. Om ouders enigszins tegemoet te komen bieden wij per kalenderjaar 1 ruildag aan. Indien deze minimaal 14 werkdagen van te voren bij ons aangevraagd worden en het past binnen de groepsgrootte, kunnen deze worden gehonoreerd.

14.2 extra opvang

Bij Onder de Boompjes proberen we altijd mee te denken met de ouders. Daardoor wordt er ook altijd de mogelijkheid tot aanvragen van extra opvang aangeboden. Deze kunnen wij echter alleen toezeggen als de toegestane groepsgrootte dit toelaat. Het tarief voor extra opvang is altijd gelijk aan het tarief wat voor de ouders contractueel is vastgelegd.

15. Kind volgsysteem & mentorschap

Sinds juli 2015 is het verplicht om elk kind middels daarvoor bestemde formulieren te observeren. Vanaf 1 januari 2018 moeten de kinderen gekoppeld worden aan een vaste leidster, een mentor.

De eerste observatie wordt uitgevoerd als het kind 10 maanden is en de laatste als een kind 44 maanden oud is. Aangezien de observatielijst ingevuld wordt op een bepaalde leeftijd van een kind is het niet nodig om alle kinderen gelijktijdig te observeren. Zo hebben we een spreiding van observatiemomenten en dat is natuurlijk wel zo prettig. Onze observaties zijn opgesteld vanuit vragen die zo duidelijk en helder mogelijk geformuleerd zijn en beantwoord kunnen worden met ja of nee. Dit zodat we een objectief mogelijk beeld krijgen.

Elk kind is uniek en ontwikkelt zich in een eigen tempo. Natuurlijk ontwikkelen alle kinderen zich min of meer op dezelfde manier in een herkenbaar tempo en daar maken we met de observaties gebruik van. Toch kan het zo zijn dat een kind al ver is met zijn spraak- en taalontwikkeling en dat de motorische ontwikkeling nog wat achter blijft. Dit is natuurlijk absoluut geen reden voor paniek, dit hoort bij het unieke kind.

Elk kind krijgt bij aanvang van de opvang een vaste leidster aangewezen, zijn of haar mentor. Bij het kennismakingsgesprek tussen de leidster en de ouder/ verzorger wordt kenbaar gemaakt wie de mentor wordt. Deze mentor is het vaste gezicht van uw kind. Deze mentor is diegene die uw kind jaarlijks observeert, zij bespreekt de conclusie of met Lianne, Thea, of met Natalie. Dit zodat er altijd twee paar ogen naar elk kind gekeken heeft. Hierna gaat de observatie naar de ouders die in staat gesteld worden om hier op een vooraf afgesproken tijdstip met de pedagogisch medewerker over in gesprek te gaan.

Naast het jaarlijkse gesprekje dat de mentor met (een van de) ouders heeft, ontvangen de ouders maandelijks een nieuwsbrief met informatie t.a.v. het nieuwe thema en andere belangrijke zaken. Uiteraard is er na de opvang dag altijd mondelinge overdracht. Kinderen tot 1 jaar krijgen daarnaast ook schriftelijke overdracht in hun persoonlijke "schriftje". Dit schriftje gaat mee naar huis zodat de ouders hierin ook extra overdracht naar de leidsters kunnen schrijven. Zodra een kindje bijna twee is houdt de mentor van de babygroep een kort overdracht gesprekje met de nieuwe mentor van de peutergroep om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Op het moment dat uw kind de leeftijd van 4 jaar gaat bereiken en naar de basisschool gaat zal de leidster voor de laatste keer uw kind observeren. Deze schriftelijke observatie zal met de ouder/ verzorger mondeling worden besproken en de leidster zal u vragen naar welke school uw kind gaat en bij welke docent hij/ zij in de klas terecht komt. Als onze leidsters weten naar welke school uw kind gaat en bij welke docent uw kind in de klas komt, nemen ze contact op met de betreffende docent en zal daar een "warme" overdracht mee afspreken, uiteraard wel nadat de uitkomst van de observatie met de ouders is besproken.

Er zal met de leidster van de DOV-contact gelegd worden met de leidster van de BSO, die ook net zoals bij de basisschool samen een warme overdracht houden. De BSO-leidster neemt daarna contact op met de ouders voor een kennismakingsgesprek. In dat gesprek maakt ze kenbaar wie de mentor op de BSO van uw kind wordt en worden de belangrijkste zaken nog eens doorgesproken. Wel zo fijn!

Indien uw kind(eren) niet van onze BSO, maar van een andere BSO-gebruik gaat maken dan gaan wij daar ook exact hetzelfde mee om als met de warme overdracht naar de basisschool. Dit alles vindt uiteraard altijd plaats in overleg met de ouders.

Als wij denken dat er een kind is dat extra zorg/ aandacht verdient gebruiken wij daar een speciaal observatie formulier voor namelijk (WIS) Welbevinden in Situaties. Tijdens onze vergaderingen bespreken wij de kinderen. De medewerkers krijgen tijdens hun werk de observatielijst en zullen zoveel mogelijk observeren gedurende de "kantoortijden" van Lianne, Thea en Natalie. Dit zodat er altijd een paar extra handen voor handen is mocht dat nodig zijn. Lukt het niet tijdens die ogenblikken en blijken de medewerkers er niet voldoende tijd voor te kunnen maken dan zal

er in overleg met Lianne, Thea en Natalie extra tijd voor gemaakt worden. In vergaderingen bespreken wij welke punten van belang zijn, en bieden wij extra informatie aan indien erom gevraagd wordt.

Mochten wij tot de conclusie komen dat wij het verstandig vinden om ook een expert naar het kind te laten kijken dan adviseren wij dat ook aan ouders. Denk hierbij aan een consult bij een logopedist of fysiotherapeut, maar ook navraag bij het consultatiebureau of een tandarts schromen wij niet.

Ook bieden wij twee maal per jaar de mogelijkheid aan ouders om met hun kinderen naar het kinderdagverblijf te komen als wij een inlooppreekuur verzorgen met een fysiotherapeut(e) of logopedist(e).

Mocht een kind op een latere leeftijd instromen, is het niet nodig om alle observatielijsten 'in te halen'. Er wordt gestart met de observatielijst die past bij de leeftijd van het kind. Ouders worden hiervan altijd op de hoogte gesteld.

16. Het 4 ogen principe beleid

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes zit in de brede school "De Verrekijker". Samen met basisschool de St. Jozef en Dichterbij.

Onze toegangsdeur naar de groep is voorzien van een raam, dat betekent dat wij dus zeer goed te zien zijn tijdens onze werkzaamheden. Ook de deur naar de andere (afgesloten) groep is voorzien van een raam. De hele overige ruimte is voorzien van grote ramen waar je van buitenaf zeer goed naar binnen kunt kijken, dit maakt dat de sociale controle al zeer groot is.

Als kinderen liggen te slapen, maken wij altijd gebruik van een babyfoon. Als er geen kinderen liggen te slapen zijn de gordijnen altijd open. De babyfoon staat altijd aan in de groepsruimte, zodat ook iedereen de kinderen kan horen.

De badkamer is voorzien van ramen, iedereen kan dus vanaf de groep, vrij naar binnen kijken. Als wij met de kinderen op de badkamer zijn dan staat de deur altijd open en zijn de leidsters dus altijd vanaf de badkamer in de groepsruimte te horen.

Zowel op de babygroep, peutergroep en BSO wordt gestart door 1 leidster vanaf 7:30.

Sinds maart 2016 zijn wij in het bezit van een buitenbedje dat wij elke dag om 07:30 vanuit de schuur naar buiten rijden naar het raam van onze groep. Onze buitendeur gaat dan dus open en blijft ook open.

In principe zouden wij voor ouders de deur moeten openen om 07:30. Er zijn dan echter ook al vaak enkele leerkrachten van school binnen, en die maken te pas en te onpas al de deur voor "onze ouders" open. Ouders kunnen daardoor toch veel "vrij" binnenlopen dan van tevoren bedacht en zij zijn dan degene die er voor ons voor zorgen dat wij aan het vier ogen principe voldoen tussen 07:30-08:30.

Iedere dag start er om 8:00 een tweede leidster en/of stagiaire.

17. Het verlaten van de stamgroep

1. Samenwerking met derden.

Aangezien wij onderdeel uitmaken van een brede school, kan het zijn dat wij deelnemen aan gezamenlijke activiteiten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een gezamenlijke sinterklaas/ kerst viering. Wij kunnen dan dus in de aula van de school plaats nemen om daar aan de viering deel te nemen. De peuters gymmen nu bijv. eenmaal in de 14 dagen met de kleuters van de St Jozef.

Ook kan het zijn dat wij gebruik maken van vrijwilligers, die het leuk vinden om de kinderen bijv. een boekje voor te lezen. Uiteraard gebeurt bovenstaande altijd onder toezicht van een van onze gekwalificeerde leidsters. Vanaf het schooljaar 2014/2015 maken wij ook gebruik van stagiaires aangezien wij onszelf nu een erkend leerbedrijf mogen noemen.

2. Wandelen

Als we met de kinderen gaan wandelen wordt ervoor gezorgd dat de kinderen niet gaan spelen in struikjes. Als er door het bos of hoog (struik)gewas gewandeld wordt, wordt er daarna gecontroleerd op teken. Na het spelen buiten worden de handen ook gewassen i.v.m. de hygiëne. Bij het wandelen wordt de leidster/kind-ratio altijd in acht genomen. Dit betekent dat een leidster maximaal 8 kinderen mee kan nemen. Hoe er dan met de kinderen gewandeld wordt hangt af van het aantal kinderen en van hun leeftijd. Als er kinderen bij zijn die niet (goed) kunnen lopen betekent het dat we of de bolderkar of de wandelwagen mee moeten nemen. BOL Stagiaires worden niet meegeteld in de leidster/kind-ratio, voor het naar buiten gaan gelden hiervoor dus ook geen andere regels.

3. Dieren(bezoek)

Als er bezoek wordt gebracht aan diertjes, dan wordt uiteraard ook dan ervoor gezorgd dat er steeds voldoende begeleiding aanwezig is. Er wordt op toegezien dat de kinderen altijd 'veilig' zijn. Dat ze niet te dichtbij dieren komen, wanneer dit niet kan, en dat ze niet gebeten of gekrabbd worden. Dat als ze de dieren voeren of aaien, dit voorzichtig gebeurt. De kinderen wassen na aanraking met dieren altijd hun handen. Kinderen die allergieën hebben voor dieren houden we bewust (ook tijdens het wandelen) weg van dieren.

4. Residentie Mariëndaal

Een maal per maand gaan we met de peuters naar een aantal bewoners van Mariëndaal waar de bewoners de kinderen bijvoorbeeld een boekje voorlezen, of we samen met de bewoners een rondje wandelen of ballonnen overgooien naar elkaar.

5. Overige uitstapjes

Als we op pad gaan maken we bij voorkeur gebruik van een van onze 5 bakfietsen.

Eens per jaar doen wij mee aan de kinderoptocht in Grave met carnaval en moedigen wij de wandelaars van de Nijmeegse vierdaagse door Grave lopen aan is activiteiten. Ook een bezoekje aan de markt en de bibliotheek in Grave zijn vaste onderdelen in onze planning.

Uiteraard doen wij dat allemaal volgens de geldende regels en zorgen wij ervoor dat we altijd met meer leidsters zijn dan nodig is qua kind-ratio.

18. Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach

Kinderopvang en de manier waarop ernaar gekeken wordt verandert in rap tempo. Ontwikkeling van kinderen staat meer centraal en kinderopvang is niet alleen maar opvang, het is een vak! De pedagogisch beleidsmedewerker/coach coacht onze pedagogisch medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden en houdt zich bezig met de ontwikkeling van het pedagogisch beleid.

Bij Onder de Boompjes is hierover het volgende over afgesproken.

Aangezien wij 2 locaties, namelijk een KDV en BSO hebben, zetten wij daar per locatie 50 uur, dus 100 uur op jaarbasis voor in. Deze uren delen wij door de 40 schoolweken.

Dat betekent dat onze beleidsmedewerker 2,5 uur per week besteedt aan de ontwikkeling en implementatie van ons pedagogische beleidsplan en dan bedoelen wij specifiek onderhoud en eventuele voornemens tot aanpassingen. Zij besteedt dus 1.25 uur per week aan het pedagogisch beleidsplan van de KDV en 1.25 uur per week aan het pedagogisch beleidsplan van de BSO.

Voor de pedagogische coach is de rekentool 10 uur x full time medewerker (36 uur).

Uiteraard hanteren wij dit ook. Dat betekent dat op basis van de aantal fte's die wij in dienst hebben onze pedagogische coach voor 1.5 uur coaching per week ingezet wordt.

Deze uren worden dusdanig verdeeld zodat elke pedagogisch medewerker 2jaarlijks een gesprek voert met onze coach. Daarnaast vindt er 2 x per jaar per afdeling (KDV/ BSO) team coaching plaats. Waarbij we met elkaar proberen om onze onderlinge samenwerking per team te kunnen versterken en onze pedagogische kwaliteit kunnen verhogen.

Op de BSO hebben wij 20 uur op jaarbasis voor coaching van beroepskrachten aangezien wij daar iets minder dan 2 fte's hebben. Dat betekent inhoudelijk dat er gedurende 40 schoolweken een half uur besteed wordt aan het coachen van de PM'ers daar.

Op het KDV hebben wij in totaal 3,5 fte's dat betekent dat we daar 35 uur op jaarbasis moeten laten coachen. Dat betekent inhoudelijk dat er gedurende 40 schoolweken gemiddeld een uur coaching per week plaatsvindt.

Onze pedagogische coach en pedagogische beleidsmedewerker is dezelfde persoon. Deze coach heeft vaste uren op het rooster staan waarin ze boventallig is ingeroosterd.

Ook intallig staat de coach ingezet zodat er ook op de werkvloer gecoacht wordt.

Deze coach wordt gecoacht door Natalie de Man, een van de twee directeurs, die zelf de opleiding pedagogisch coach afgerond heeft.

19. Stagiaires

Wij maken graag gebruik van BOL en BBL-stagiaires. Zij helpen ons en de kinderen een handje mee en wij helpen hen door hen een fijne stageplaats aan te bieden in een rustige omgeving waarin ze de kans krijgen om te groeien in het vak van pedagogisch medewerker.

Als een stagiaire bij ons binnenkomt heeft onze pedagogisch coach een kennismakingsgesprek met hen waarin ze hen uitgebreid verteld over de regels waaraan ze moeten voldoen (denk hierbij aan op tijd komen/ geen telefoon op de groep dragen/ geen foto's maken zonder toestemming enz.)

Ook vertelt ze hen over de taken die wij hen willen gaan toebedelen.

Hiervoor hebben wij een schema gemaakt die de stagiaire uitgelegd krijgt en vervolgens mee mag nemen en die voor u als ouder ter inzage op onze locatie aanwezig is. Vervolgens worden de stagiaires gekoppeld aan een leidster op de werkvloer die hen gedurende de stageperiode op de groep zal begeleiden. Deze leidster heeft nauw contact met de pedagogisch coach over het wel en wee van de stagiaire en de coach zal al bij de kennismaking afspreken op welke momenten ze de stagiaire even komt observeren en uit de groep komt halen om de voortgang en tevredenheid te bespreken.

In bijlage 2 van dit document is het persoonlijk ontwikkelplan voor onze BBL stagiaires terug te vinden. Let wel op, deze worden per persoon nog gepersonaliseerd.

Regels m.b.t. formatieve inzet van stagiaires

Een BOL- stagiaire mag pas aan het einde van zijn/ haar tweede jaar incidenteel ingezet worden als leidster, mits dat onder begeleiding is van een gediplomeerd pedagogisch leidster. Incidenteel betekent voor ons tijdens pauzes, ziektes en tijdens vakantieperiodes.

Een BBL- stagiaire heeft daarentegen een echt stappenplan en mag al eerder naast een pedagogisch medewerker ingezet worden.

Hiervoor hebben wij een heel stappenplan geschreven:

Leerjaar 1 (periode 1,2,3 en 4)

In de eerste periode (1^e drie maanden van de opleiding) zal een BBL- stagiaire voor 100% boventallig ingezet worden.

Op deze manier kan een stagiaire zich het wel en wee van KDV& BSO Onder de Boompjes eigen maken.

De stagiaire heeft na deze periode (2) de volgende taken;

Verzorgende taken op het gebied van voeding en hygiëne ed.

Flesvoeding geven

Verschonen

Het aanleren en uitvoeren van de dagindeling

Kinderen individueel begeleiden

Groepsvergaderingen en teamvergaderingen bijwonen

Overdracht houden aan de ouders en in schriftjes schrijven.

50% inzetbaar onder begeleiding van een gediplomeerd pedagogisch medewerker

Vanaf periode 3 heeft de stagiaire de volgende taken;

Activiteiten voorbereiden, bespreken, uitvoeren en evalueren

75 % inzetbaar op de groep.

In de laatste periode (4) van het eerste leerjaar komen hier de volgende taken bij;

Werken aan je eigen zelfstandigheid

100 % inzetbaar onder begeleiding van een gediplomeerd pedagogisch medewerker

Leerjaar 2 (periode 5, 6, 7, en 8)

De stagiaire heeft de volgende taken:

De stagiaire moet zelfstandig de groep kunnen draaien

Verantwoordelijkheid nemen/ zelfstandig werken

Kinderen begeleiden in groepsverband

Kinderen individueel; begeleiden

De stagiaire is op de hoogte van de pedagogische beleidsplannen en past deze toe op haar/ zijn werk bij "Onder de Boompjes".

Signaleren en observeren

Schriftjes en daglijsten bijhouden

Activiteiten voorbereiden en uitvoeren

Overdracht naar ouders

Teamvergaderingen bijwonen

10 minuten gesprekjes met ouders bijwonen. (N.a.v. observaties)

Telefoon opnemen

100 % inzetbaar vanaf periode 7, ook zelfstandig

Leerjaar 3 (periode 9, 10, 11 en 12)

De stagiaire heeft de volgende taken:

Ten aanzien van de kinderen:

Kinderen individueel begeleiden

Kinderen in groepsverband begeleiden

Zorgt voor de dagelijkse verzorging van kinderen (voeding, hygiëne ed.)

Kan observatielijsten van "Onder de Boompjes" invullen

Ten aanzien van de groepsruimte:

Creëren van een uitdagende speelruimte

Draagt zorg voor een schone, veilige en hygiënische speelruimte

De stagiaire past het pedagogisch beleidsplan van "Onder de Boompjes" toe op de speelruimte

Ten aanzien van collega's:

De stagiaire zorgt voor een goede en gedegen overdracht (zowel mondeling als schriftelijk)

De stagiaire draait volledig mee in het team en is ook net als de rest verantwoordelijk voor een goede samenwerking

De stagiaire draagt zorg, samen met de andere pedagogisch medewerkers voor een schoon en opgeruimd kinderdagverblijf / BSO

Ten aanzien van de ouders:

Geeft ouders bij het halen en brengen van de kinderen een goede overdracht m.b.t. voeding, slaaptijden, en het verdere verloop van de dag.

Stagiaire kan een intakegesprek met een ouder houden.

Overige taken

Bijwonen van overleg in elke vorm

Stagiaire is op de hoogte van de inhoud van het overdrachtsschrift en kan alle vragen van ouders beantwoorden en onderbouwen.

De stagiaire is op de hoogte van de gemaakte beleidsafspraken (huisregels voor personeel, pedagogisch beleidsplan, protocollen, observatielijsten en handelt hiernaar.

Let op! Er wordt altijd gekeken naar de persoonlijke competenties van onze stagiaires. Lopen ze voor of achter op de leerstof dan stellen wij het stappenplan daar waar nodig is bij.

20. Tot slot

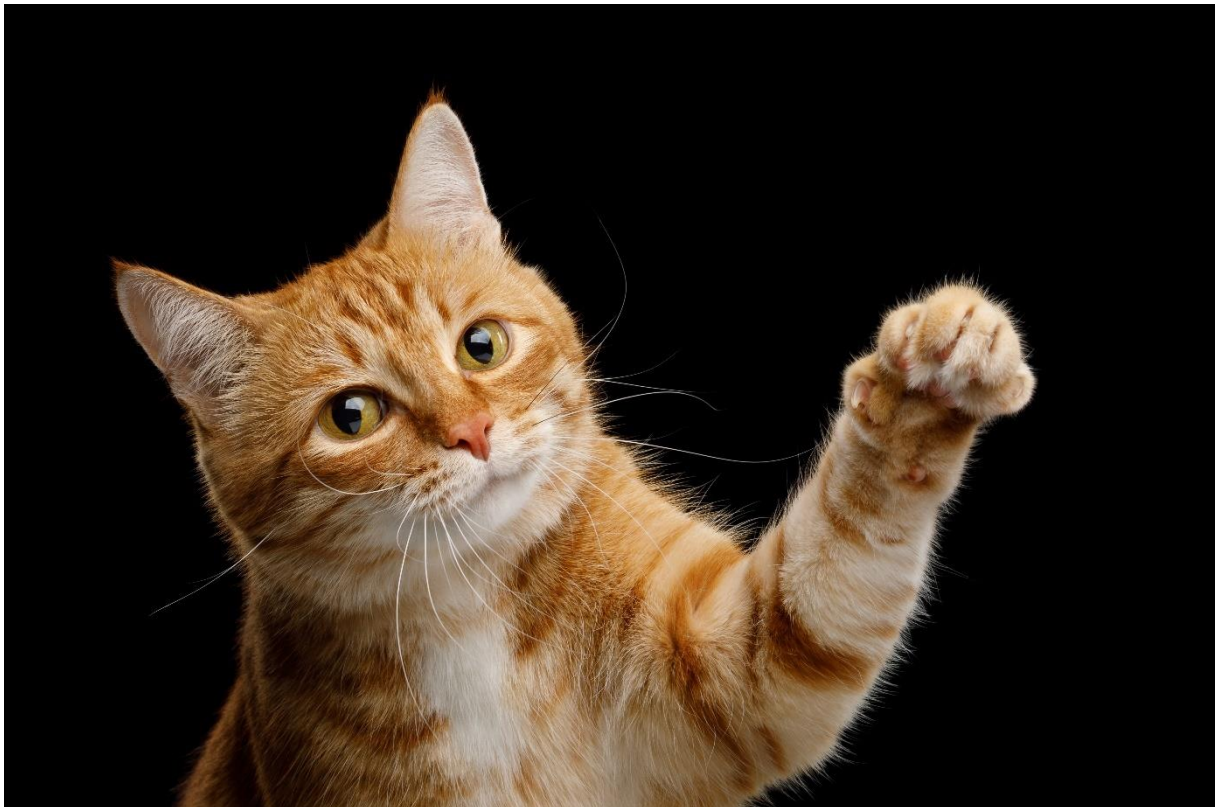
Afspiegeling

Als laatste;

Het werken met dit werkplan is een cyclisch gebeuren, elk jaar bespreken wij het gehele plan met het team en bespreken daarin ook de wijzigingen die zijn opgetreden. Grote tussentijdse wijzigingen bespreken we tijdens een teamvergadering. De toevoegingen worden genoteerd op de bladzijden 'gewenste aanpassingen' en jaarlijks verwerkt in de tekst en voorzien van illustraties. Zo ontstaat een werkplan dat blijft corresponderen met de werkwijze en werkstijl van het team op de groep.

Aangepast en besproken, oktober 2022

Thea van Malsen & Natalie de Man- Setz

Bijlage 2: Huisregels DOV

Huishoudelijk Reglement Kinderdagverblijf Onder de Boompjes

[Huishoudelijk reglement 0-4 jaar]

Dit reglement bevat regels voor zowel ouders, kinderen en leidsters, welke wij hanteren in ons Kinderdagverblijf. Dit zorgt voor duidelijkheid en een goede samenwerking. Zo zorgen wij o.a. voor onze kwaliteit.

- **Openingstijden:**

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes is open van maandag tot en met vrijdag.

De openingstijden zijn van 7.30 - 18.00 uur.

Wij bieden ook verlengde opvang aan van 07:00-07:30 en van 18:00-18:30

- **Plaatsing:**

Bij plaatsing van uw kind wordt een contract opgesteld. Als dit getekend is gaat u akkoord met alle voorwaarden. Het minimumaantal dagen dat uw kind geplaatst kan worden is 1 dag (of 2 dagdelen) en maximaal 5 dagen.

- **Brengen/ophalen**

Wanneer u uw kind brengt of ophaalt bent u verantwoordelijk voor uw kind tot u weggaat. Leidsters kunnen wel corrigerend optreden. Bij het ophalen van uw kind dient u zich af te melden bij de pedagogisch medewerker. Wordt uw kind door een ander dan de ouder opgehaald, dan dient u dit van tevoren zelf door te geven, anders geven wij uw kind niet mee. Wij verzoeken u attent te zijn op het sluiten van de toegangsdeur en buitendeur.

- **Bereikbaarheid**

Het is noodzakelijk, dat wanneer uw kind op Kinderdagverblijf Onder de Boompjes is, wij altijd weten waar u te bereiken bent in noodgevallen.

Vergeet dus niet bij wijziging bereikbaarheidsnummers door te geven!

- **Mandje of rugzakje**

Kinderen van 0 t/m 2 jaar hebben een mandje op Onder de Boompjes waarin per dag minimaal een verschoning in moet liggen, en evt. een knuffel of speen.

Kinderen van 2 t/m 3 jaar hebben een rugzakje waarin noodzakelijke spulletjes bewaard kunnen blijven.

Voor kinderen die zindelijk zijn ook graag minimaal een verschoning in het mandje of rugzakje leggen.

Baby's (in het begin) graag een knuffeltje meegeven waar de geur van thuis inzit.

- **Hygiëne**

Etenswaren worden goed gesloten en bewaard.

Toiletten worden goed schoongehouden.

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes heeft voor haar kinderen kleine kindertoiletjes. Deze zijn hygiënischer dan potjes.

Na iedere verschoning wordt het verschoningskussen gereinigd.

- **Foto**

Wij maken geregeld foto's van de kinderen tijdens het spelen. Deze foto's worden geplaatst op onze facebook pagina en eventueel op onze website. Wilt u dit liever niet, geef dit dan even door bij een van de leidsters.

- **Informatie**

Informatie vanuit de kinderopvang naar ouder/ verzorger toe, vindt veelal via de mail plaats of via een brief in het mandje of rugzakje van uw kind, ook is het belangrijk om regelmatig op ons "info" bord te kijken dat is het krijtbord van de tussendeur op de groep.

- Kleding

Wij verzoeken u om op te letten dat de kleding in de mandjes/ rugzakje van uw kind past bij het seizoen.

Om uw kind lekker te kunnen laten spelen is het prettig als u uw kind gemakkelijke kleding aantrekt, die tegen een stootje kunnen en het mogelijk maakt dat uw kind zelfstandig naar het toilet kan gaan.

Wilt u er zorg voor dragen dat uw kind geen lange koortjes onder in de jas en capuchon heeft i.v.m. veiligheid bij het spelen.

Zo nodig zal de leiding dit verwijderen.

Kinderopvang Onder de Boompjes is niet aansprakelijk voor het zoekraken of beschadigen van kleding.

Op de groep worden er geen schoenen gedragen. Het is fijn als uw kind(eren) in het bezit is/ zijn van slobsoeken of sloffen.

- Eten en drinken

Kinderopvang Onder de Boompjes verzorgt het eten en drinken, behalve flesvoeding,

De groentehap voor de allerkleinsten en eventuele traktaties voor verjaardag en / of afscheid.

Wanneer u zelf voedingsmiddelen meeneemt naar Onder de Boompjes (bijvoorbeeld een traktatie of bij allergieën), die koel bewaard moeten worden verzoeken wij u die mee te brengen in een koeltas. Dit i.v.m. bacteriën die eventueel kunnen ontstaan.

Flesvoeding voor de baby mag niet kant-en-klaar worden meegegeven i.v.m. bacteriën die kunnen ontstaan. U kunt doseerbakjes met melkpoeder meenemen en een flesje. Flesjes worden bij Onder de Boompjes met kraanwater bereid, tenzij anders afgesproken. Dit alles voorzien van naam van uw kind!

Voor de moeder is er de mogelijkheid om borstvoeding te geven. Belangrijk hierbij is dat zij altijd bereikbaar is en op vraag van het kind kan komen voeden. Daarnaast moet er reservevoeding aanwezig zijn op Onder de Boompjes i.v.m. calamiteiten. Dit kan flesvoeding zijn of afgekolfde borstvoeding voorzien van houdbaarheidsdatum en naam van uw kind. Deze wordt bewaard in de vriezer en bij calamiteiten opgewarmd in de flessenwarmer.

Afgekolfde borstvoeding dient in een koeltas te worden meegebracht.

Met diëten en eetgewoonten houden we natuurlijk rekening.

Kinderen mogen vanaf 7.30 uur gebracht worden en dienen thuis te ontbijten.

Alle persoonlijke voeding moet voorzien zijn van naam van uw kind.

- Trakteren

Bij verjaardagen of afscheidsfeestjes mag er uiteraard getrakteerd worden.

Overleg alstublieft wel even van tevoren met de leiding wat de plannen voor de verjaardag zijn.

- Bezoek

Het is niet wenselijk uw kind tijdens de kinderopvang tijd te bezoeken. Een bezoek kan verwarrend werken voor uw kind. Wilt u informatie, dan kunt u natuurlijk altijd bellen.

- Toestemmings verklaringen

Bij plaatsing wordt de ouder/verzorger verzocht een toestemmingsverklaring te tekenen ten aanzien van o.a. buikslapen, buiten slapen, uitstapjes buiten het terrein van Kinderopvang Onder de Boompjes, voor het maken van video's en foto's voor gebruik binnen/ buiten Kinderopvang.

- Kinderziektes

Wij hanteren de richtlijnen van de GGD. Wij verwachten bij plaatsing dat uw kind alle inentingen heeft gekregen die tot zijn/haar leeftijd behoren. Wanneer uw kind ziek is, bijvoorbeeld koorts. (Hoger dan 38 C), krentenbaard waarbij de blaasjes niet afgedekt of ingedroogd zijn, of andere ziekteverschijnselen heeft waarbij uw kind één op één verzorging nodig heeft, kunt u uw kind niet brengen. Dit geldt ook bij waterpokken die nog niet ingedroogd zijn.

Wanneer het kind ziek wordt op het kinderdagverblijf dan zijn we alert op:

- Koorts: Tot 38.0 C laten wij weten dat hij/zij verhoging heeft, zodat u op de hoogte bent. Het kind hoeft niet direct te worden opgehaald, tenzij het kind echt ziek oogt.

Vanaf 38.0 is het koorts en sommige kinderen zullen extra aandacht en verzorging nodig hebben. Wij nemen contact op met de ouders indien blijkt dat het kind echt een op een aandacht nodig heeft.

- Diarree: heeft u kind meerdere diarree luiers binnen een uur, dan kan dit zorgen voor besmetting en uitdroging. Indien dan blijkt dat het kind één op één verzorging nodig heeft dient het kind te worden opgehaald.

- Medicatie

Heeft uw kind medicijnen nodig (dat geldt ook voor zetabletten!) dan dient u de volgende procedure te volgen:

U noteert in het schriftje (dat kinderen tot 1 jaar van ons krijgen) waarvoor uw kind medicijnen krijgt, de naam van het medicijn, dosering, tijdstip van geven, wijze van toedienen en plaatst uw handtekening. Heeft uw kind geen schriftje meer dan dient u alle instructies te appen naar de telefoon van de betreffende groep.

Het medicijn moet in originele verpakking worden meegenomen.

De leidster zal op de dag lijst of in het schrift van uw kind noteren wat ze heeft gegeven, het tijdstip, de hoeveelheid.

Ook dient u ons eigen formulier "verstrekken van medicatie" te ondertekenen.

Voordat de leidster het medicijn aan uw kind geeft laat ze de dosering controleren door haar collega.

Vervolgens wordt het door beide leidsters afgetekend in het schrift of op de dag lijst.

Bij kinderdagverblijf Onder de Boompjes worden zonder toestemming van ouders geen koorts onderdrukkende middelen zoals zetabletten gegeven.

Voor wat betreft medische handelingen bij o.a.

-vernevelen van kinderen die last hebben van astmatische aandoeningen

- gebruik van spreidbroek, dient de ouder/verzorger de toediening de eerste keer zelf toe te passen en instructies aan de leidster te geven.

Het daarvoor bestemde formulier wordt door ouder/verzorger en leidster ondertekend.

Voor enkele medicijnen waarbij de ouder/verzorger de leidster opdracht geeft deze zonodig te geven, wordt een daarvoor bestemde lijst ingevuld door de ouder/verzorger. De leidsters kunnen dan indien zij het noodzakelijk achten, deze aan uw kind geven.

Medicijnen die u meegeeft voor uw kind nooit in de mandjes leggen, deze geeft u persoonlijk af aan de leidster, zij bergt deze veilig op.

- Veiligheid en gezondheidsbeleid

Het beleid ligt ter inzage op de groepen. Ongevallen worden geregistreerd en geëvalueerd. Zo nodig wordt het beleid tussentijds bijgesteld. Jaarlijks wordt er een risico inventarisatie gemaakt. Wij hebben een speciaal veiligheid, - en gezondheidsplan gemaakt u kunt die op onze locatie inzien.

- Oudercommissie

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes heeft een oudercommissie. Het reglement van de oudercommissie en het huishoudelijk reglement van de Oudercommissie Onder de Boompjes zijn op

aanvraag verkrijgbaar bij Thea of Natalie. Bij plaatsing krijgen de ouders/verzorgers de namen en bereikbaarheid van de oudercommissieleden uitgereikt.

- Klachtenregeling

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes heeft een klachtenregeling voor haar klanten. Deze kunt u opvragen bij Thea of Natalie

- Extra opvang:

Mits er plaats is op de groep, is er de mogelijkheid om extra opvang aan te vragen. U ontvangt bij uw vaste maandelijkse factuur deze kosten erbij apart vermeld en opgeteld.

- Ruildag:

U krijgt van ons een ruildag per kalenderjaar cadeau. Deze dag dient u wel minimaal 14 werkdagen van tevoren aan te vragen en kan alleen gegeven worden als het past met de kind aantallen op de groep.

- Ophaalregeling

Uw kind dient binnen de openingstijden te worden opgehaald. Als uw kind na 13:30 of 14:00 (afhankelijk van het afgesproken dagdeel) wordt opgehaald betaalt u ook het middagdeel.

- Sluitingsdagen

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes is gesloten op alle officiële feestdagen. Evenals de carnavalsmaandag, de vrijdag na Hemelvaart en de week tussen 1e kerstdag t/m oud en nieuw. Deze dagen worden ook niet gefactureerd.

- Privacy

Kinderdagverblijf Onder de Boompjes gaat op een vertrouwelijke manier om met gegevens over uw kind en zal deze niet aan derden ter beschikking stellen, behoudens bij wet vastgelegde uitzonderingen.

- Opzegtermijn:

Indien u de opvang wilt beëindigen, geldt er een opzegtermijn van 1 maand.

Mocht u nog vragen hebben na het lezen van dit huishoudelijk reglement dan beantwoorden wij uw vragen graag!

Wij wensen u en uw kind(eren) een hele fijne tijd toe bij kinderdagverblijf Onder de Boompjes.

Dit reglement is herzien en aangepast op 8 januari 2021.

Bijlage 2. Persoonlijk ontwikkelplan BBL stagiaires

BBL-traject: leerjaar 1 Werkend leren bij Onder de Boompjes Persoonlijk ontwikkelplan van: _____

Start: _____

ROC: _____

Mentor/BPV Coördinator: _____

Ingevuld en doorgenomen op datum: _____

Ondertekend door: _____

Handtekening: _____

Stagebegeleider: _____

Handtekening: _____

BBL-traject: leerjaar 1 Werkend leren bij Onder de Boompjes Persoonlijk ontwikkelplan van: _____

Start: _____ ROC: _____

	P1	P2	P3	P4
Richtlijn/modules school	Speel- en leefruimte Veiligheid en hygiëne Persoonlijke zorg Kennis doelgroep 0-6 jaar Nederlands / Engels	Interactievaardigheden en sociale vaardigheden Kennis doelgroep 6-18 jaar Ontwikkelingsgerichte activiteiten Nederlands / Engels	Leren / Didactiek Kennis doelgroep Ontwikkelingsstoornissen en leerstoornissen Observeren Nederlands/ Engels	Leren / Didactiek Kennis doelgroep Gedragsstoornissen Begeleidingsplan Nederlands/ Engels
Verwachtingen op het werk	Maand 1,2,3: - Aanleren en uitvoeren van dagritmes - meefietsen ritjes - Je draagt zorg voor huishoudelijke werkzaamheden Maand 4,5,6: - Je biedt persoonlijke verzorging (voeding/hygiëne) - Je ondersteunt bij verzorgende taken - Zelfstandig fietsen ritjes - Deelnemen vergaderingen - Stilstaan/bekijken bij examens - Afronden Examens A & B (of 1/2)		Maand 7,8,9: - Je stelt een (gespecialiseerd) activiteitenprogramma op - Je bereidt de uitvoering van activiteiten voor - Je richt ruimten in ter voorbereiding van activiteiten - Je biedt (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten aan - Je stimuleert de ontwikkeling door het aanbieden van activiteiten Maand 10,11,12: - Inventariseren examens zijn A & B afgerond? Waar sta je nu? - Afronden Examen C (3) - Eerste functioneringsgesprek m.b.t. inzetbaarheid op de groep. Samen met leidinggevende	
Inzetbaarheid als PM-er BPV	Werkuren declareren in Portabase. Bij ziekte/verlof haal je de uren in om je beroepshouding goed vorm te kunnen geven (m.u.v. vakanties) o 2-jarig traject: +10% per maand inzetbaarheid. Na afronden eerste schooljaar 100% inzetbaar onder begeleiding van een gediplomeerd PM. o 3-jarig traject: Eerste 3 maanden boventallig! Na afronden eerste schooljaar 75% inzetbaar onder begeleiding van een gediplomeerd PM.			
	Handtekening: _____% Maand 1,2,3	Handtekening: _____% Maand 4,5,6	Handtekening: _____% Maand 7,8,9	Handtekening: _____% Maand 10,11,12

BBL-traject: leerjaar 2 Werkend leren bij Onder de Boompjes

	P5	P6	P7	P8
Richtlijn/modu les school	Taalontwikkeling, VVE Groepsdynamica en diversiteit Keuzedeel Loopbaan burgerschap Rekenen	Opvoeden en pedagogen Afstemmen Keuzedeel Loopbaan burgerschap Rekenen	Beleid en netwerk Deskundigheid Keuzedeel Rekenen	Coördineren en beheren Agressiehantering en meldcode Keuzedeel Rekenen
Verwachtingen op het werk	Maand 13.14.15 - Je inventariseert behoeften en wensen van het kind - Je voert gesprekken met ouders / vervangende opvoeders en het kind - Je ontwikkelt (mede) een begeleidingsplan - Je zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat - Je biedt (gespecialiseerde) opvang - Je Evalueert de werkzaamheden Maand 16.17.18 Inventariseren van de examens zijn A,B&C afgerond? Waar sta je nu? Ruimte voor examen keuzeonderdelen van school BSO/baby etc. Afronden Examen D (4)		Maand 19.20.21 - Je werkt aan de eigen deskundigheid - Je werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg Maand 22.23.24 - Je voert coördinerende taken uit - Je bouwt en onderhoudt een netwerk - Je voert beleidsondersteunende taken uit - Je voert beheertaken uit - Je stemt de werkzaamheden af met betrokkenen - Inventariseren van de examens zijn A,B,C & D afgerond? Waar sta je nu? - Afronden Examen E&F (5/6) - Tweede functioneringsgesprek m.b.t. inzetbaarheid op de groep. Samen met leidinggevende	
Inzetbaarheid als PM-er BPV	Werkuren declareren in Portabase. Bij ziekte/verlof haal je de uren in om je beroepshouding goed vorm te kunnen geven. (m.u.v. vakanties) - o 2-jarig traject: 100% zelfstandig inzetbaar (er is altijd een gediplomeerd PM-er in het gebouw). - o 3-jarig traject: 13 t/m 18 maanden 100% inzetbaar onder begeleiding van een gediplomeerd PM. Bij 19 t/m 24 maanden 100% zelfstandig (er is altijd een gediplomeerd PM-er in het gebouw).			
	Handtekening: _____% Maand 13,14,15	Handtekening _____% Maand 16,17,18	Handtekening _____% Maand 19,20,21	Handtekening _____% Maand 22,23,24

	P9	P10	P11	P12
Richtlijn/modu les school	Taalontwikkeling, VVE Groepsdynamica en diversiteit Keuzedeel Loopbaan burgerschap Rekenen	Opvoeden en pedagogen Afstemmen Keuzedeel Loopbaan burgerschap Rekenen	Beleid en netwerk Deskundigheid Keuzedeel Rekenen	Coördineren en beheren Agressiehantering en meldcode Keuzedeel Rekenen
Verwachtingen op het werk	Maand 13.14.15 - Je werkt aan je eigen deskundigheid. Wat zijn je doelen voor dit jaar? - Je inventariseert behoeften en wensen van het kind - Je voert gesprekken met ouders / vervangende opvoeders en het kind - Je ontwikkelt (mede) een begeleidingsplan - Je zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat - Je biedt (gespecialiseerde) opvang - Je Evalueert de werkzaamheden Maand 16.17.18 Ruimte voor examen keuzeonderdelen van school bijv. BSO/baby etc. Afronden van alle examens, waar sta je nu? Wat heb je nog nodig?		Maand 19.20.21 - Je werkt aan de eigen deskundigheid - Je werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg Maand 22.23.24 - Je voert coördinerende taken uit - Je bouwt en onderhoudt een netwerk - Je voert beleidsondersteunende taken uit - Je voert beheertaken uit - Je stemt de werkzaamheden af met betrokkenen - Afronden Examen - Derde en laatste functioneringsgesprek m.b.t. voortzetten arbeidsovereenkomst op de groep. Samen met leidinggevende.	
Inzetbaarheid als PM-er BPV	Werkuren declareren in Portabase. Bij ziekte/verlof haal je de uren in om je beroepshouding goed vorm te kunnen geven. (m.u.v. vakanties) o 3-jarig traject: 100% zelfstandig inzetbaar (er is wel altijd een gediplomeerd PM-er in het gebouw). Handtekening: _____% Maand 25,26,27 Handtekening _____% Maand 28,29,30 Handtekening _____% Maand 31,32,33 Handtekening _____% Maand 34,35,36			

Bijlage 4. Plattegrond

